Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto . . . $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 283. — ŠTEV. 283. NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 3, 1917. — PONEDELJEK, 3. DECEMBRA, 1917. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Z laške fronte.

AVSTRIJCI IN NEMCI SO PRIČELI S STRAŠNIM OBSTRELJEVANJEM NA ASIAGO VISOKI PLANOTI. — BRANILCEM SE BLIŽA POMOČ. — POROČAJO, DA PRIHAJA VELIKA MNOŽINA VOJAKOV IN MUNICIJE NA FRONTO. — SOVRAŽNIK UPORABLJA MUNICIJO NAJVEČJEGA KALIBRA.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Rim, 1. decembra. — Ob celi fronti je bilo opaziti včeraj živahno artilerijsko delovanje. Nemški topovi so bili najbolj zaposljeni v okrožju Asiago visoke planote.

Italjanske baterije so razpršile veliko sovražniških skupin na različnih točkah ter uspešno vstavljale gibanje čet med rekama Piavo in Piave Vecchia.

Besedilo oficielnega poročila je naslednje:

— Včeraj ni bilo nobenih infanterijskih akcij. Artilerijski ogenj pa se je vzdržal z veliko vstrajnostjo ob celi fronti in ogenj sovražnika j ebil prav posebno močen od gre Sismel do gore Castel Gombreto na Asiago visoki planoti.

Naše čete so razpršile nagromadenje čet na različnih mestih ter uspešno obstreljevale sovražniške pozicije med rekama Piave in Piave Vecchia.

Naši zrakoplovci so bili zelo zaposljeni. Obstreljevali so taborišča sovražnika v dolini Arten. Izstrelili smo tri sovražniške stroje. Nek zrakoplov je pričel goreti, drugega smo pa prisilili, da je pristal.

Berlin, 1. decembra. — (Preko Londona). Napadi Italjanov proti Monte Pertica so se izjalovili.

Tako se glasi oficielno poročilo, izdano danes popoldne.

Pri laškem glavnem stanu v Severni Italiji. (Zakasnelo poročilo Ass. Press, 30. novembra. — Nek polkovnik, ki poveljuje baterijam na Asiago fronti, kjer izvajajo Avstrijci in Nemci svoj glavni pritisk, je povedel poročevalca ob celi svoji črti ter mu pojasnil položaj in celo akcijo, ki se vrši.

S svoje opazovalne postojanke na vrhunca gora, ki se bočijo na Asiago planoto, je bilo lahko videti razdejano in zapuščeno mesto Asiago, kjer je sedaj sovražnik.

Videti je bilo tudi njegove črte zakopov in njegove baterije, ki so bruhale ogenj na gorske vrhunce od Monte Meleta v iztočni smeri do reke Brente.

To je bil naravnost presenetljiv pogled raz 5,000 čevljev visoke gorske višine, dočim se ležale megle spodaj.

Grmenje topov pa je odmevalo od prepada do prepada. Tla so bila pokrita z eno inčo debelim snegom, ki je padel v pretekli noči, in na vseh mestih je bilo videti kraterje, povzročene od sovražniških granat ter obrobljene z ledom, ki je bil debel tri inče.

Laški vojaki, ki so bili izven službe, so sedeli krog svojih ognjev, zadovoljni in brez skrbi. Polkovnik je pojasnil poročevalcu, da je glede življenskih razmer racij in dobav živil vse najboljše urejeno.

Nekateri vojaki so bili v svojih šotorih na gorskih obronkih, drugi v zakopih, dočim so se nahajali ostali v hitro zgrajenih barakah.

Asiago sam je predstavljal zelo žalosten pogled sredi visoke višine, obdane vsepovsod od artilerijskega ognja ter z Italjani na eni in sovražniki na drugi strani.

Razločni je bilo videti hiše, cerkve ter sloke zvonike, vendar pa je izjavil polkovnik, da je vse mesto v razvalinah in da ni ostalo niti eno poslopje nedotaknjeno. — Z močnimi daljnogledi je bilo videti, da ni v mestu nobenega znaka življenja in da se ni dvigal noben dim iz tvornic ali privatnih hiš.

Artilerijski ogenj je bil oster in brez prestanka. — Polkovnik je povedal poročevalcu, da je spravil sovražnik na mesto težke topove velikega kalibra. 20 velikanskih projektilov je prišlo v italjanske črte tekom par minut v zgodnjem jutru, in ti projektili so vstvarili velikanske lukaje, ki predstavljajo sedaj zamrznjene mlake.

Infanterija ni nastopila v nobenem slučaju. Polkovnik je bil zadovoljen s celo akcijo. Sovražnik pa bo brez dvoma poskusil drugo napredovanje, a moč laške črte daje zagotovilo, da ga bodo zopet zavrnili.

Avstrijski vojni jetniki, katere so privedli na laško stran, so povedali, da prihajajo z ruske fronte. Sovražniki so tudi povedali, da sestajo čete na laški fronti iz Nemcev in Avstrijcev, da pa ni na fronti nobenega Bolgara ali Turka.

Ob cesti, vodeči k fronti, je videti povečano delovanje ter neprestano premikanje čet in materjala proti laški fronti. Poročevalec je šel mimo težkih baterij, katere so vlekli vlaki, traktorji in težki avtomobili, obloženi z granatami, v obsegu devetih do dvanajstih inčev.

Pomikala se je naprej tudi infanterija. Poročevalec je videl črto, dolgo cele tri milje. Vse to je kazalo, da so celo silo osredotočili in da so tako častniki kot navadni vojaki zaupni glede končne zmage, ter vzdržanja fronte ob Piavi.

Ruski uradniki na stavki.

Uradniki finančnega, poljedelskega in prometnega ministrstva ne priznavajo boljševiške vlade.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, Rusija, 2. decembra. Uradniki finančnega poljedelskega in prometnega ministrstva ne priznavajo boljševiške vlade in so pričeli dvodnevno stavko.

Vojaški revolucjonarni odbor je poslal v ministrstvo za zaloge mornarja, da popiše množino žita in drugega živeža v Petrogradu. Uradniki, ki so bili na mestu, pa niso hoteli poslovati z agentom revolucjonarjev in mu niso dali nikakih informacij.

Poročilo o pooblaščencih, katere je poslal boljševiški vrhovni poveljnik praporščak Krylenko skozi nemško črto z namenom, da prično pogajanja zaradi premirja, kaže, da je za Nemce privolil v pogajanja njihov vrhovni poveljnik.

Poročilo se glasi:

"Prekoračili smo črto in pred nami je šel trobentač, ki je nosil belo zastavo. Tri sto jardov pred nemško ograjo so nas sprejeli nemški častniki. Ob petih so nam zavezali oči in so nas peljali pred italjonski štab nemške armade, kjer smo svoja pisana pooblaščenja narodnih komisarjev izročili dvema častnikoma nemškega generalnega štaba, ki sta bila za to določena.

Pogajanja so se vršila v francoskem jeziku. Naši predlogi za pogajanja za premirje na vseh frontah vojujočih se narodov v namenu, da se pozneje sklene mir, so bili takoj izročeni divizijskemu štabu, od koder so bili po brzojavu odposlani štabnemu poveljniku vzhodne fronte in vrhovnemu poveljniku nemških armad.

Ob 6.20 so nas z avtomobilom prepeljali v župnišče ob cesti med Dvinskom in Ponevječem, kjer nas je sprejel divizijski general pl. Hoffmeister, ki nam je povedal, da so bili naši predlogi oddani najvišjemu poveljniku in da bo odgovor prišel v 24. urah, toda ob 7.50 je že prišel odgovor, ki je naznanil, da se privoli v predloge in da se prepuščajo podrobnosti prihodnje seje generalu pl. Hoffmeisterju in parlamentarcem.

Po izmenjanju naših naziranj in po nadaljnih brzojavnih poročilih vrhovnega poveljnika nam je pl. Heffmeister o polnoči dal pismen odgovor na naše predloge. Ker so bili naši predlogi pisani v ruščini, je bil odgovor v nemščini in se glasi:

"Šef nemške vzhodne fronte je pripravljen pričeti pogajanja z ruskim vrhovnim poveljstvom. Šef nemške vzhodne fronte je pooblaščen po nemškem vrhovnem poveljniku, da vodi pogajanja za premirje. Ruski vrhovni poveljnik je naprošen, da imenuje komisijo s pisanim pooblastilom ter jili naj pošlje v glavni stan poveljnika nemške vzhodne fronte. Na tej strani bo ravno tako tudi nemški poveljnik imenoval komisijo s posebnim pooblaščenjem.

Dan in uro se je naj določi ruski vrhovni poveljnik. Zahteva pa se, da se nemški poveljnik obvesti o pravem času, da v ta namen določi posebni vlak. Naznaniti se mora, na katerem mestu fronte hoče komisija prekoračiti fronto. Poveljnik nemške vzhodne fronte bo dal na razpolago potrebno pripravo, da bo ruska komisija v stalnem občevaju s svojim vrhovnim poveljnikom.

Pl. Hoffmeister".

Ruski parlamentarci so določili mesto (za pogajanja) križišče Dvinsk—Vilna železnice, od koder jih bodo prepeljali v Brest—Litovsk, kjer je glavni stan nemškega poveljnika. Čas je določen na poldne na 19. novembra po ruskem koledarju, ali 2. decembra po našem. Obenem smo bili obveščeni, da je streljanje vstavljeno, dokler ni izzvano in da se preneha bratenje. Zopet so nam zavezali oči in so nas odposlali v našo vrsto."

Oficjelno se poroča, da je vrhovni [illegible] ruskih [illegible] cev izdala proklamacijo vsem kmetskim delavcem ter jih pozivlja, da naj podpirajo z vso močjo zemljiške odbore, ki imajo nalogo, da izročijo zemljo z živo in mrtvo zalogo brezplačno administraciji zemljiških odborov in da naj varujejo odbore proti vsakemu nasilju od strani odstavljene Kerenskijeve vlade."

Zavezniška konferenca.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 1. decembra. — Najvišji vojni svet je imel danes svoje prvo zasedanje v Versailles. Seja je trajala dve uri. Colonel E. House, načelnik ameriške misije, ki se je vdeležil v spremstvu generala Blissa konference, je rekel koncem sledneje:

— Uspehi konference so zadovoljivi.

Razen te stvari ni hotel House pojasniti o ničemur vsebine posvetovanja. Ni pa še odločeno, če se bosta polkovnik House in general Bliss še vdeležila bodočega zasedanja najvišjega vojnega sveta. —

Nenavadno varnostne odredbe so odrejene, da se zavaruje popolno tajnost glede razprav in določb te konference. Nobenega civilista niso pripustili v okrožju ene milje do hotela Trianon, kjer se je vršilo zborovanje.

Izločili so celo može kinogledišč. Nad hotelom pa je krožil neprestano nek francoski vodilni zrakoplov.

Italjanski delegati so prišli prvi na konferenco. Zatem so prišli Angleži, Amerikanci in Francozi. Francoski ministrski predsednik Clemenceau je ogovoril vojni svet.

Po končanem zasedanju so se vrnili odposlanci v Pariz, da se vdeleže slavnostne pojedine. Na potu nazaj v Pariz je srečal avtomobil, v katerem je sedel polkovnik House v spremstvu generala Blissa, pogrebni sprevod nekega ameriškega vojaka, ki je bil ubit, ko je hotel skočiti v nek vlak. Krsta je bila ovita v veliko ameriško zastavo. Ameriški mornarji, ameriška infanterija ter francoski vojaki so tvorili častno stražo sprevoda. Polkovnik House je ukazal vstaviti avtomobil ter se je obenem razkril. General Bliss pa je salutiral, dokler ni šel sprevod mimo.

Vojno poročilo.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 2. novembra. Vojaki generala Byngа so zopet zavzeli Gonnelieu in utrdbe St. Quentina južno od vasi; so se poiastili vseh postojank na severni strani Cambraia, vjeli nekaj sto vojakov ter so popolnoma prekrižali nemški načrt za veliko protiofenzivo.

Danes popoldne so Nemci zopet naskočili našo črto pri Masnieres, Morcoing Fontaine, Bourlon in Moevreus, toda ni se jim posrečilo zavzeti kaj zemlje. Na dolgi fronti se nadaljujejo hudi boji.

Nemško fiejelno poročilo izjavlja, da je bila protiofenziva popolen uspeh in da so vjeli 4000 mož mož in vplenili mnogo topov.

Neofiejelno poročilo s frote pravi danes, da imajo Nemci še vedno Villers-Guislain, kar pomeni pridobitev 3000 jardov.

Haig poroča, da so Angleži v novembru zajeli 11,551 ujetnikov, 138 topov, med temi 40 težkih topo, 303 strojen puške in 64 zakopne možnarje; poleg tega pa še veliko množino vojnega materjala.

Nemški načrt za protiofenzivo so našli pri fiekem ujetniku in ga je 29. novembra izdelal general von der Morwitz, poveljnik druge nemške armade.

"Sedaj bomo njihovo neznatno zmago izpremenili v poraz", piše nemški poveljnik, "s tem, da jih bomo s protiofenzovo obkolili. Domovina na vas pazi in se zanaša, da bo vsak mož storil svojo dolžnost."

Zasedanje kongresa.

Voditelji raznih strank pričakujejo, da bo predsednik v svojem govoru svaril pred dolgim bojem.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Washigton, D. C., 1. decembra. Vse kaže, da bo nameravani nagovor predsednika Wilsona na kongres, katerega pričakuje ves narod z veliko napetostjo, eden najdaljših, kar jih je imel kdaj pred kongresom in da bo razpravljal glede stvari, ki so bolj značilne kot se je imel žnjimi pečati katerikoli drugi predsednik Združenih držav.

Domače razmere bodo prav gotovo zavzemale šele drugo mesto, dočim bo prvo zazvzemal mednarodni položaj.

Nastop predsednika pred kongresom predstavlja izvanredno ugodno priliko za ponovno objavo ameriških vojnih ciljev ter zaveznikov Amerike, in tako zopetno ugotovljenje vojne ciljeb bi odgovarjalo v veliki meri ruski zahtevi, da se ugotovo te vojne cilje.

Pričakuje se, da bo posvaril predsednik Wilson deželo in kongres pred upanjem, da je zgodnji mir blizu ter obenem pozval narod, naj se pripravi na dolgo, težko borbo, ki zahteva vso eneržijo in vse vire, materialne in človeške, da se zagotovi končno zmago.

V Beli Hiši niso dovolili nikakih informacij, ki bi pojasnile odredbe, katere hoče predsednik Wilson priporočiti pozornosti kongresa.

V kongresnih krogih pa nasprotno domnevajo, da bo nagovor bolj pojasnjevalen v značaju kot kaj drugega.

Nekateri voditelji mislijo, da bo predsednik pripravil pot za zakonodajni program, ki ga hoče objaviti ob poznejšem času.

Nobenega dvoma ni, da bo vse boval govor predsednika Wilsona najnovejše razvoje, vštevši laški poraz, poraz Rusije, pariško konferenco, pismo lorda Landsowna ter tudi govor nemškega državnega kanclerja Hertlinga pred nemškim državnim zborom, obenem z objasnitvijo velike ameriške vojaške in mornariške sile, katero so odposlali v Evropo, odkar se je odgodil kongres. Gotovo je tudi da bo v govoru natančno določil dolžnotsi medzavezniškega vojnega sveta, ki se bo sestal vsakega pol meseca v Versailles.

Največ pozornosti in zanimanja posvečajo dvem stvarem in sicer prvič razmerju Združenih držav napram Avstriji ter možnosti, da se bo predsed. poslužil prilike, da iznova ugotovi vojne cilje nasprotnikov Nemčije.

Nazore administracije glede bodočega razmerja naše dežele z Avstro-Ogrsko so z napetostjo zasledovali, a so kljub temu izprevideli, da je Italija izvedla pritisk v namenu, da si pridobi zavezništvo Amerike v svojem boju s tem narodom.

Zavezniki bodo zmagali.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

General Pershing je po škofu Luther B. Wilsonu, ki se je ravnokar vrnil iz Francije, poslal osebno poslanico narodu Združenih držav in se glasi:

"Povejte jim, da ni povoda za govorico, da Nemčija ne more biti premagana. Nemčija mora biti poražena in Nemčija bo premagana."

Kruppove tovarne v Švici.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Ženeva, Švica, 2. decembra. — Veliki nemški izdelovalec topov Krupp je odpri svojo podružnico v Lucernu s kapitalom 7 in pol miljona dolarjev.

Družba je izjavila, da je njen namen izdelovati orožje, topove, in vojno municijo.

Krupp je že kupil več hiš in mnogo zemlje v Lucernu. Prišlo je že 64 izvedencev in v kratkem jih [illegible] je [illegible]

Nemčija in mir.

NEMŠKI MINISTER ZA ZUNANJE ZADEVE, DR. KUEHLMANN, JE NAMIGNIL, DA JE NEMČIJA PRIPRAVLJENA SKLENITI MIR POD NAJMILEJŠIMI POGOJI TER DA ČAKA LE BESEDE NASPROTNIKOV. — PRINCIPI LENINA SO BAJE SPREJEMLJIVI. — ZAVEZNIKI BAJE ZATIRAJO PROSTOST.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, 1. decembra. — Nemški minister za zunanje zadeve dr. von Kuehlmann je izjavil včeraj tekom nekega govora pred glavnim odsekom nemškega državnega zbora, da je neumno misliti, da bi stopila Nemčija v mirovna pogajanja z velikimi zahtevami.

— Če so naši nasprotniki željni izvedeti, kakšni so naši cilji, — je rekel — je stvar zelo priprosta. Na razpolago je zadostno število poti. Zgodovina ni nudila niti enega vzgleda velikega diplomatičnega zborovanja, da se uredi diplomatične afere ne da bi se prej vprašalo za mnenje strank, ki so prizadete.

Tekom svojega govora je dr. Kuehlmann omenil tudi zadnje pismo lorda Landsdowna, ki zagovarja kompromis med vojskujočimi se ter je obenem razlagal to pismo kot znamenje naraščujoče zmernosti Velike Britanije.

Rekel je:

— Naše oči so v sedanjem trenutku obrnjene proti Vzhodu. Rusija je spravila v ogenj ves svet. Stranka birokratov in kontrabantarjev, pokvarjena do mozga, ki je nadvladala slabiče in zavožene potom morda dobromislečega avtokrata, je povzročila mobilizacijo cele te dežele, ki je postala dejanski in neposredni vzrok te ogromne katastrofe, ki se je polotila sveta.

Sedaj pa je Rusija potisnila na stran te krivce ter si prizadeva na vse načine dobiti potom premirja in miru prilike za svoje notranjo preosnovitev.

Principi kot so jih objavili svetu sedanji vladarji v Petrogradu, so videti popolnoma sprejemljivi kot temelj za reorganizacijo zadev na Vzhodu, reorganizacijo, ki bi popolnoma vzela vpoštev pravice narodov, da si določijo svojo lastno usodo ter zagotove stalne pravice in obenem določijo posebne interese med dvema velikima sosednjima narodoma, Nemčijo in Rusijo.

Globoko sem zadovoljen, da zamoremo zasledovati ta tek in sicer v popolnem soglasju s svojimi zavezniki ter mislim, da tudi s soglasno moralno podporo odposlancev nemškega naroda, ki so zbrani tukaj.

To je dejstvo, ki daje naši akciji potrebno težo.

Po omenjenju nemške zmage v Italiji ter ogorčenja, povzročenega v Nemčiji vsled vstopa Italije v vojno, je izjavil dr. Kuehlmann:

— Kljub temu pa je v tej uri popolnega poraza še vedno najti med nami ljudi, ki se ne morejo vzdržati svojih simpatij do italjanskega naroda.

Glede učinka nemških vojaških uspehov je rekel, da ga je opazit tudi v Angliji in Franciji.

— V Nemčiji — je rekel — izvaja vlada program kot ga je včeraj obrazložil državni kancler in sicer ne pod pritiskom strank, temveč sledeč jasnim zahtevam zgodovinske potrebe.

Razvoj je bil dejansko ravno nasproten onemu v Angliji in Franciji, kjer so zatrli prostost misli in prostost govora in sicer deloma potom nasilnih in brutalnih odredb. V teh deželah, ki so bile demokratične, se gibajo stvari v smeri bolj in bolj proti absolutnemu gospodarstvu. —

Zunanji minister je nadalje rekel, da ni angleški ministrski predsednik George zadovoljil vseh pričakovanj svojih prijateljev, a ker ni nobenega, ki bi ga mogel nadkriliti, mora ostati on na mestu, razen, če bi ga nadomestil lord Norteliffe. Nadalje je rekel:

— Mogoče bomo v kratkem času videli, ko bodo zapadne demokracije pod vodstvom svojih diktatorjev, ki se bodo posvetovali v polnem sporazumu glede vprašanj vodstva zavezniških sil.

Dr. Kuehlmann je nadalje rekel, da je Nemčija pozdravila z veseljem izčiščenje položaja glede zapadnih sil in sicer vspričo pritiska naših zadnjih uspehov. Dostavil pa je:

— Oni, ki zagovarjajo vojno do skrajnosti, so prišli sedaj na pozorišče ter zahtevajo zmago in ničesar drugega kot zmago. Kako pa hočejo uporabiti to zmago, je razvidno iz tajnih dokumentov, katere je objavila sedanja ruska vlada.

Tajnik za zunanje zadeve se je dotaknil tudi pisma lorda Landsdowna ter rekel:

— Mogoče je, da se prejme pismo Landsdwna kot — znamenje upa, da so celo v Angliji sile zmernosti pridobile na moči.

Danes pa je gotovo, da ni dobila poslanica papeža nobenega odgovora od strani zapadnih sil in da sta sklenili Francija in Anglija zanašati se edinole na silo.

Vsled tega mora biti nemški narod pripravljen da pobije silo s silo, dokler ne zazori dan boljšega in bolj človečanskega razumevanja med narodi Zapada, ki so še vedno polni hrepenenja po denarju in sili.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly $3.50

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Pomanjkanje premoga

(FromThe Sun.)

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Pomanjkanje premoga postaja veliko ogroženje prosperitete dežele in ogroženje uspeha vojaških priprav.

Potem ko so stopile Združene države v vojno, se je cenilo, da bi se moralo povečati produkcijo leta 1917 nad ono leta 1916 za celih 100,000,000 ton ali 17 odstotkov, da se ugodi vsem industrijalnim in vojaškim potrebam dežele.

Te povečane produkcije pa se ni doseglo. Koncem oktobra je znašalo povečanje le 41,000,000 ton ali manj kot deset odstotkov več kot v isti dobi preteklega leta.

Posledica tega pa je, da manjka premoga za domačo, industrijalno ter vsako drugo porabo. Podjetja, ki se pečajo s proizvajanjem municije, se pritužujejo, da ne morejo proizvesti toliko kot bi mogla in to raditega, ker ne morejo dobiti zadosti premoga.

Tudi železnice so v nevarnosti, da ne bodo mogle dobiti dosti premoga. Družine v mestih po celi deželi so bile stavljene na racije od svojih prodajalcev ter žive v stalnem strahu, da se ne bodo mogle to zimo primerno ogreti.

Zakaj obstajajo take razmere?

Obstajajo predvsem raditega, ker so proizvajalci premoga v Združenih državah pokazali umazano sebičnost, željo po velikih dobičkih ter pomanjkanje patriotizma. —

Železnice, ki so videle vnaprej tek razvoja, so se organizirale, da ugodijo transportacijskim potrebam dežele tekom vojne in sicer pet dni potem, ko se je napovedalo vojno. Proizvajalci premoga pa se niso primerno organizirali, da odpomorejo potrebam dežele glede kuriva.

Železnice so bile kljub resnosti njih delavskega položaja uspešne v naporu, da ohranijo svoje uslužbence zadovoljne ter preprečijo s tem prekinjenje obratovanja, kar se je tudi zgodilo razven v par posameznih slučajih.

Proizvajalci premoga pa so pokazali tako veliko pomanjkanje pravičnosti, diplomacije in zmožnosti postopanja s svojimi delavci, da so mesec za mesecem kazala poročila Rudarskega urada Združenih držav, kako delajo rovi po celi deželi veliko pod svojo zmožnostjo in sicer radi — delavskih sporov.

Železnice so morale vršiti svojo službo s istimi pristojbinami kot so jo vršile pred vojno, a tekom petih mesecev, končujočih se z avgustom, so prevedle za šestnajst odstotkov več tovora kot pa v istih mesecih preteklega leta.

V mesecih od maja pa do oktobra so prevedle za 18 odstotkov več premoga kot pa v preteklem letu. Proizvajalci premoga pa so na drugi strani dosegli pri vladi, da je določila cene za premog, ki so veliko višje kot katerekoli kar so jih poznali predno so nastopile razmere, ustvarjene vsled vojne. Kljub tem visokim cenam pa so se podvizali le toliko, da se je povečala njih produkcija le za deset odstotkov.

Dočim so ta dejstva očividna in jasna, vendar ne kaže, da jih je razkrila tudi vladna administracija za kurivo v Washingtonu. Proizvajalci premoga so praktični ljudje. Administracija za kurivo pa je kakor videti sestavljena predvsem iz teoretikov.

Kot vse kaže je padla administracija za kurivo, ki je bila ustvarjena predvsem, da kontrolira in pospeši produkcijo premoga, sama pod kontrolo onih, kojih kontroliranje se ji je poverilo.

Ker pa niso mogli zadostiti zahtevam položaja, se poslužujejo proizvajalci premoga znane praktike ter kriče:

— Držite tatu!

National Coal Organization, organizacija, ki je bila ustvarjena kot vse kaže bolj za to, da se poveča napačne informacije kot pa zalogo premoga, izdaja številne izjave kojih namen je naprtiti krivdo radi nezadostne razdelitve premoga na železnice.

Poročila, katera pošiljajo proizvajalci premoga Rudarskemu uradu Združenih držav, pa kažejo zelo različno lice od onih poročil, katera ista stran objavlja za splošno uporabo.

Tekom osmih mesecev, odkar so stopile Združene države v vojno, niso železnice le prevedle veliko večjo množino premoga, temveč tudi veliko več drugega blaga kot kdaj poprej, a kljub temu [illegible]

četrtin te dobe poročila Rudarskega urada kazala, da je nezmožnost rovov, spraviti na dan teoretično največje množine premoga, pripisovati vsem drugim vzrokom kot pa je bilo — "pomanjkanje vozov".

Rudarski urad klasificira vzroke za nezadostno pridobivanje premoga pod naslovi "Pomanjkanje vozov", "Pomanjkanje dela in stavke", "Neuspešnost rova", — "Nikaka tržišča" in "Nobenega vzroka".

Kombinacija vzrokov, izvirajočih iz razmer, ki so bile pod kontrolo proizvajalcev premoga samih tekom dvanajstih tednov izmed osemnajstih do 3. novembra, je bolj učinkovala na omejitev skupnega pridelka v rovih kot pa je učinkovalo pomanjkanje vozov.

Živi tradicija, da so bile ceste starega Jeruzalema čiste zato, ker je moral vsak človek pometati pred svojimi lastnimi durmi.

Vse prednosti te praktike se priporoča v razmislek proizvajalcem premoga.

Kupi pred njih durmi, katere pregledajo na tako lahek in komoden način, so zelo veliki v primeri z onimi pred vratmi železnic.

"Railway Age Gazette" ne veruje v vladno obratovanje industrij. Če pa je kaka industrija v Ameriki, ki bi od pričetka našega vztopa v vojno upravičevala resno razmišljanje glede vladne zaplenitve ter vladnega obratovanja, je to gotovo — premogarska industrija.

Dopisi.

Philadelphia, Pa.

Tukaj je civilna policija ujela Slovenca Johna Novaka, doma iz Velike Nedelje na Spod. Štajerskem. Obdolžen je vohunstva v prid Nemčije in Avstrije. Postavljen je pod varstvo $5000.

Naročnik F. B.

Muskegon Heights, Mich.

Ker že dolgo ni bilo nobenega dopisa iz te naselbine, zato sem se namenil jaz, da sporočim svojim rojakom o tukajšnjih delavskih razmerah, ki so se tako naglo izpremenile in poslabšale, da ni mogoče dobiti dela. Družbe so pričele odpuščati delavce iz tovarn, zato ne svetujem nikomur hoditi sem za delom. Ako se bodo kdaj razmere kaj izboljšale, bom že sporočil.

Prosim rojake, da poročajo, kako so razmere v drugih krajih. Poročajo naj pridno v "Glas Naroda", katerega zelo radi prebiramo vsi tukajšnji Slovenci, posebno pa še sedaj, ko nas je obiskala zima.

Pozdravljam vse Slovence in Slovenke po Ameriki.

Matevž Pintar, Box 67.

Joliet, Ill.

Ker se nikdo noče oglasiti iz jolietske naselbine, zato bom jaz stresel nekoliko drobiža v naš cenjeni list, da ne bo kdo mislil, da nas je že veter odnesel. Vedno piha bolj ostra burja in nam naznanja bližajočo se zimo.

O delavskih razmerah ne bom pisal, saj so menda po celi Ameriki enake. Na društvenem polju smo vzorni in pridni.

Dasi so zaradi draginje slabi časi, vendar naši vrli rojaki skrbijo za cerkev ter so od 25. do 29. novembra prirejali veselice vsak večer v stari šoli in vsi so se pridno vdeleževali, majhni in veliki. Vsakdo je z veseljem pričakoval cerkveni fair.

Sneg nas je že tudi obiskal in American Wire Co. bo zopet imela mnogo dela, da bo izdelala dovolj žice za zajčje zanjke.

Delam pri J. S. Co. Drugega prodja ne rabim kot vrv, po kateri plezam na dimnik dostikrat tako visoko, da bi se lahko s sv. Petrom pomenil o vojnem času. Ko gledam navzdol, pa vidim sv. Mihaela, ki čaka, da me bo stehtal. Na višini sem bolj pobožen kot pa v nižini.

Nikomur ne svetujem hoditi tukaj za delom.

Solnčnih rož ne manjka.

Pred nekaj dnevi se je na nogi poškodoval rojak Anton Kovač. Zjutraj je šel na delo, ob desetih pa mu je železniški voz zdrobil nogo v gležnju. Prepeljali so ga v bolnišnico sv. Jožefa, kjer so mu nogo odrezali. Doma je iz Padlave, občina Osilnica pri Kočevju.

Pozdravljam vse čitatelje in čitateljice tega lista.

Alojzij Štimec.

Neodesha, Kans.

Naj nekoliko opišem, kako se mi Slovenci tukaj imamo. Živimo v prijateljstvu ter dobre dve milji od krasnega mesteca, kjer so vse ulice z opeko tlakovane in s cementom zalite. Vse mesto je zasajeno z drevjem. Bolj prijaznega mesta si ne more človek predstavljati. Katoliška cerkev je nova, in je prav [illegible]

imamo nemškega pokoljenja Rev. George Reinschmidta. Vsako nedeljo sta dve sv. maši: ena ob 8. uri, druga pa ob 10. Po zadnji sv. maši učijo vsako nedeljo otroke tri četrt ure krščanski nauk. Tudi veliko bolnišnico so zgradili lansko leto; poprej ni bilo nobene v tem mestu in so morali voziti bolnike v 16 milj oddaljeno mesto Independence.

Danes, 27. nov., se seli naš priljubljeni rojak Frank Bambič. Pred šestimi leti smo skupaj odhajali iz Pueblo, Colo., in smo se tukaj vstanovili na svojih lastnih kmetijah. Zgoraj omenjeni rojak in njegova soproga Ivanka sta zelo pridna in previdna pri vsaki reči, zato jima je pa sreča mila. Omenjeni rojak je zamenjal prvo kmetijo, ki je obsegala 76 akrov, z drugo, ki meri 320 akrov, kjer se misli pečati z živinorejo, ki je dandanes bogastvo kmeta. Njihova sedanja kmetija se nahaja v bližini mesta Fredopia, Kans. Želimo mu in celi družinici na novi in lastni kmetiji sreče in zdravja vsi tukajšnji Slovenci.

Letino smo imeli dokaj dobro; jesen imamo pa suho, tako da je že nekaterim vode primanjkalo za živali, da jo morajo voziti več milj daleč.

Tukaj je po potokih precej živali vseh vrst in otroci imajo veliko veselje loviti jih v pasti. Kože se prav drago prodajo letos.

Draginja je strašna kakor povsod. Sirovo maslo prodamo po 45¢ funt, jajca po 43¢ ducat. Pa pravijo, da bodo še dražja. Tako grem z veseljem v kokošnjak in iz njega pa še bolj, če dosti jajc dobim.

Drage Slovenke, jaz bi vam tudi svetovala, da bi si preskrbele s svojimi dragimi svoj lastni dom na kmetiji; ne bodete se kesale. Seveda si vsaka misli, da je težko iti iz mesta. Vem, da ni še nobena pozabila motike držati v roki. Jaz sem jo bila prav z veseljem prijela v roke. Ne mislite si, da je tukaj tako trpljenje, kot je v stari, ljubi slovenski deželi. Jaz sem prej tam kopala zemljo kot tukaj, zato vam vem povedati: le korajžo, pogum! Jaz dostikrat premišljujem očete in matere v tej strašni draginji, ki živijo po mestih in kateri morajo velike družine preživljati, kakor jih imamo mi. Vem, da se trgovca, ko pride ob mesecu po plačilo, kar vstrašijo, ki so se ga še poprej, ko še ni bila taka strašna draginja. Na kmete pa trgovec in mesar ne hodita terjat. Mi kupimo vse za gotov denar. Hvala Bogu, me Slovenke smo si dosti preskrbele za zimo: stročjega fižola, jabolk, hrošk, češpelj, paradižnikov itd.

Slovenke, katere ste na kmetijah in katere imate otroke, da hodijo v šolo, vas jaz poučim: mogoče že katera zna ali pa tudi ne, da mi ne bo nobena zamerila za to. Otroci radi jedo kaj sladkarije, seveda veliko ni dobro. To je za kruh mazati preserving iz pine apples in melon. Vprašaj za to seme v tvojem bližnjem mestu v trgovini, kjer se prodajajo vse vrste semena, ter vprašaj za to seme. Ako ga ne dobiš, piši meni ter pridaj v pismu za 3¢ poštno znamko, jaz ga bom vsaki Slovenki radevolje poslala zastonj. Preserving se napravi tako-le: Ko pride jesen, se melona dobro [illegible] v kosih. Ti

razreži melono, izreži seme in če imaš mlin za meso, smelji melono. Vodo, ki se nateče, kar stran vrzi. Če pa nimaš mlina, pa akr na male koščeke zreži. Povprečno je treba tako-le: Jaz denem na petnajst funtov melon dva in pol funta sladkorja, pa tudi dva funta ga zadostuje; potem nareži na drobno malo lemonine kože in prideni k melonu. To vse kuhaj in večkrat premešaj, da se ti ne bo prižgalo. Kadar postane precej gosto, takrat je dobro in deni v kozarce, ali pa tudi kaka čista plehnata baksica je dobra, toda najsigurnejši so kozarci. To ti dosti odleže za otroke in malo te stane. Nisem zgoraj zapisala: ko deneš sladkor na melono, pusti par ur stati prej ko postaviš na peč.

Zdaj moram pa nehati. Pozdravljam vse rojake in rojakinje v Združenih državah, posebno pa mojega brata Toneta Ruparja in njegovo soprogo v Pueblo, Colo. Želim in voščim vsem skupaj vesele božične praznike in srečno novo leto 1908, da bi bilo bolj srečno, da bi se nehalo klanje in da bi se povrnili z bojnega polja k svojim dragim; tebi "Glas Naroda" pa želim mnogo naročnikov in predplačnikov.

Mrs. Theresia Centa,
R. R. 1, Box 87, Neodesha, Kans.

Seattle, Wash.

Ladje, ladje! Ako naša država ne bo imela dovolj ladij, nam tudi ne bo mogoče pomagati zavezniškom oprostiti manjših evropskih narodov nemškega barbarstva in sužnosti. Med te male narode spadajo tudi Slovenci. Nimam namena tukaj pisati o starokrajski politiki, temveč samo o delavskih razmerah v tem mestu.

Kakor vse ladjedelnice po Ameriki, tako tudi v tem mestu so ladjedelnice obložene z delom za več let. Skoraj vsi kontrakti tukajšnjih ladjedelnic so podpisani. Tukaj gradijo vojne in tovorne ladje.

Mesto Seattle je postalo v zadnjih par letih najbolj napredujoče ob pacifiškem obrežju. Pred komaj 61 leti so se prvi ljudje naselili ob tukajšnjem obrežju in danes šteje Seattle 366,445 prebivalcev. Podnebje je tukaj zelo prijetno; sedaj imamo najlepše jesenske dneve. Snega je tukaj zelo malo, največ je zimski čas deževen.

Velikih tovarn še pred dvema letoma tukaj ni bilo nobenih. Bila je samo ena ladjedelnica, katera je imela zaposlenih takrat čez 800 delavcev ter imela naročil za 3 miljone dolarjev. Danes pa imamo tukaj 18 velikih ladjedelnic, katerih skupna naročila znašajo 150 miljonov dolarjev ter imajo skupno zaposlenih blizu 20 tisoč delavcev. Pred nekaj tedni so spet vstanovili dve veliki ladjedelnici, kateri sta dobili naročil za približno 50 miljonov dolarjev ter bosta imeli od začetka zaposlenih čez 5000 delavcev. Kakor vse ladjedelnice, tako tudi novi dve bodeta obratovali noč in dan več kot dve leti neprenehoma. Za lesene ladje imamo tukaj 12 ladjedelnic, katere imajo zdaj v delu ter že kmalu izgotovljenih 50 lesenih ladij v velikosti 1000 do 3000 ton. Za železne ladje pa je sedaj 6 velikih ladjedelnic, katere imajo sedaj v delu ter že kmalu izgotovljenih 20 velikih tovornih ladij v velikosti 1800 do 10,000 ton. Najstarejša ladjedelnica v tem mestu je Seattle Construction & Dry Dock Co. s približno 3500 delavci, največja pa je Skiner & Eddy Corporation s približno 4000 delavci. Ta ladjedelnica je sedaj prekosila vse ladjedelnice po celi Ameriki, in sicer v tem, da stavi ladje v zelo kratkem času.

Dne 24. novembra so spustili v vodo prvo ladjo, katera je bila stavljena v unijski ladjedelnici za ameriško vlado. Velikost te ladje jeladje je 423.9 čevljev z 8800 tonami. Zgrajena je bila v 78 dnevih. Ime te nove ladje je "Seattle". Tukaj se je sedaj pokazalo, da unijski delavci veliko več lahko narede, kakor neunijski, posebno v tem kritičnem času, ko naša država v resnici potrebuje pomoči tudi od unijskih delavcev.

Najhujše je sedaj tukaj primanjkovanje delavcev, seveda izurjenih delavcev (mehanikov). Tukajšnje organizacije so že storile, kolikor jim je mogoče, da bodo dobile čim največ delavcev ali rokodelcev vsake vrste. Odprli so posebne šole, kjer se lahko vsakdo uči, kako staviti ladje. Naša vlada bi sedaj rabila več kot 10,000 izurjenih delavcev pri stavbi ladij. Svetujem vsem Slovencem, katere veseli, pa kateri so, učeni rokodelstva iz starega kraja, naj porabijo sedaj to priliko, katera se nudi vsakemu, ne samo da bi dobro zaslužil, temveč s tem bi tudi naredili naši novi domovini veliko dobrega in koristnega, ako bodete pomagali staviti ladje.

Delavske plače so v tem mestu še precej povoljne. Navadna plača za izurjenega delavca je od 5 do 7 dolarjev, za delavce in pomagače $2.75 do $4 za osemurno delo. Delo se sedaj tukaj zelo lahko dobi, posebno v ladjedelnicah poberejo vsakega, kateri pride.

Tukajšnji Slovenci bi vsakega novodošlega rojaka z veseljem pozdravili ter želeli, da bi tudi tukaj vstanovili slovensko naselbino.

Pozdravljam vse čitatelje tega lista širom Amerike.

Blase Zavec.

Pisma slov. vojakov.

Camp Lee, Va.

Prosim, priobčite moje vrstice v Vašem listu, da bodo moji prijatelji vedeli, kako se mi godi v vojaškem taboru. Tukaj se nahajam že 8 tednov.

Od povsod se oglašajo naši slovenski vojaki in se pohvalijo, da se jim godi dobro pod zastavo Strica Sama, ne vedo pa, kako se godi onim, ki so bolni. Če je človek zdrav, mu je povsod dobro, pa naj bo, kjer hoče. Pri vojakih nam zdravniki nič ne vrjamejo in se iz nas delajo norca. Ne vrjamejo prej, dokler je človek zares bolan in zatisne oči. Jaz se nahajam že 7 tednov v bolnišnici, pa pravijo, da jih varam. Prav nič mi ne vrjamejo, da sem bolan, toda vsakdo, ki me pozna, ve, da semb il vedno bolehen in da nisem bil še nikoli popolnoma zdrav ter mi vedno kaj manjka. Ne vrjamejo mi, pa mi ne vrjamejo, četudi sem od revmatizma že čisto kruljav. Dasirovno se bom kmalu lahko vgrizel v kolena, mi še vedno pravijo, da nisem bolan.

Prosim Vas, da bi mi še dalje pošiljali list, dasi sem Vam že dolžan precej časa.

Pozdravljam vse rojake širom Amerike ter prosim vse one, ki bodo čitali ta dopis, pa so blizu mene, da me obiščejo.

J. Smrekar,
Co. D, 313t. Machine Gun,
Camp Lee, Va.

V bolnišnici pa je moj naslov:
J. Smrekar,
Ward 74, Base Hospital,
Camp Lee, Va.

Camp Taylor, Ky.

Kakor gre čas naprej, tako se danes razmere izpreminjajo na svetu. Pred petimi leti smo peli slovenski fantje na postaji v Litiji: "Oj, zdaj gremo, oj, zdaj gremo v svobodno Ameriko." Ali danes smo v velikem številu Slovenci v ameriški armadi, ako si državljan ali ne, to je vseeno.

Hočem tudi poročati vojaške razmere tukajšnje campe. Tukaj imamo sedaj čist slovenski polk. Vse so nas spravili skupaj, ki nismo pri volji iti borit se v Evropo. Pa tudi drugi narodi niso pri volji, ne Srbi, ne Italjani. Sedaj delamo zakope pri Louisville. Mesto je kroginkrog v luknjah.

Zdaj končam dopis in pozdravljam vse slovenske vojake, kakor tudi ves naš slovenski polk: Charles Cirar, John Polutnik, Jacob Škrjanc, Leopold Rozman, John Mavsar, Martin Lampret, John Brlot, George Luzar, Anton Kos in Frank Markič.

Pozdrav tudi vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike.

Charles Cirar,
28th Co., 7th Battalion,
159th Dep. Brigade.
Camp Taylor, Ky.

Camp Sherman, Ohio.

Z zanimanjem čitam dopise slovenskih vojakov, dasiravno sem sam vojak. Nekateri vojaki se pohvalijo, drugi potožijo. V tej campi je nam prav dobro. Kdor naredi vse, kar se mu ukaže, se mu nobena krivica ne dela. Hrane imamo zadosti in tudi preslabe ni, A obleko pa nam še vedno primanjkuje. Pa pravijo, da jo bomo kmalu dobili.

Sedaj tudi ne gremo ven iz campe, ker pada sneg. To nas zelo veseli, da nam ni treba iti se vežbat in čike pobirat. Sedaj se ga samo malo brene in je zakopan v snegu. Spomladi pa pride odrešenje za čike, ko izgine sneg, potem pa gorje nam, ker jih bo kot gob po dežju.

Vežbanje je precej težko radi tega, ker ni starih vojakov, da bi nas učili. Pri eni stotniji sta komaj dva ali trije, da znajo vežbati in to je precej malo za kakih 100 do 200 rekrutov. Častniki ravnajo zelo lepo z nami. Ne zanučujejo nikogar preveč, če se prav kateri bolj težko uči.

Nad Mr. Kajzerja mislim, da še ne pomo tako hitro šli, ker se bomo še po drugih campah vežbali, predno odidemo v Francijo.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam, posebno pa slovenskim vojakom.

Frank Hribar,
17th Co., 5th Tr. Bn.,
158th Depot Brigade,
Camp Sherman, Ohio.

Prof. dr. Mullin

Zdravnik-špecjalist za Slovence.

411 - 4th Avenue,

nasproti pošte

Pittsburgh, Pa.

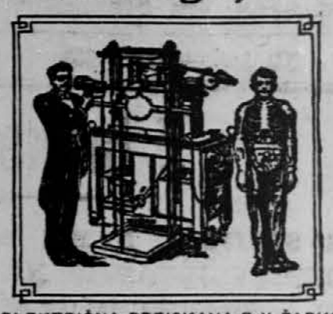

ELEKTRIČNA PREISKAVA Z X-ŽARKI

Star in izkušen zdravnik z 38-letno prakso. Zdravi naglo in vse bolezni. Posebno izkušnjo imam v zdravljenju tajnih moških bolezni. Ozdravim vsako bolezen, katere se lotim zdraviti. Najboljša zdravila iz Evrope, Amerike in ostalih delov sveta. Nizke cene in nasveti zastonj. Točna preiskava in popolnoma zajamčena. Pridite k meni, pomagal vam bom v resnici. Pri meni se zdravi veliko število Slovencev.

Uradne ure: od 9. zjutraj do 8. zvečer; ob nedeljah samo od 10. do 2. ure popol.

Balada.

Sklonile se črne veje,
črne borove se veje
pred devojko, lepo Baro:
"Oj, zakaj si, deva, zalšaš
z rožnim šopkom bujna nedra?
Lacko tvoj ob mladi zori
s svati, z Maro vranolaso,
peljal se je v belo cerkev,
izneveril se je tebi,
zazveneli so dukati
in srce so mu zmotili."

In zakleče lepa Bara:
"Oj, gorje mi, bor moj črni!
Dvigni veje, krive veje,
in poglej v daljino sinjo,
kjer žari se križ na cerkvi
— — — — — — —
kaj si videl, črni bor?"

"Zlati križ se v solncu bliska,
božji hram na čistem polju,
pisanih je svatov gnječa —
pred oltarjem ozarjenim
se obrača otec Efrim,
blagoslavlja mladi par."

"Oj, gorje mi, oj, gorje mi,
oj, zakaj sem se rodila!
Skloni, bor moj, črne veje,
vzemi v vrh me svoj osorni!
Ranjeno je srce moje,
ljute tuge preboleti
meni, jadni, ni mogoče.
Hladen veter naj razpleta
moje goste, dolge kite,
žarko solnce naj razžge mi
bela lica, belo čelo,
divji grom naj mojo kletev
v srce zagrmi nazvesto!"

Skloni Bara v bor se temni,
Lackova je bila ruta,
svilna ruta — trdna zanjka...

Bor šumi, vršijo veje:
"Hotel sem, da bodeš moja,
da objemam, da zagrinjam
z ostro krono tvojo glavo
in telo deviško mlado.
Ni se verni izneveril
tebi, tvojim sladkim čarom,
ni ga vjela Mara v mreže.
Išče te vse rosno jutro
s težko grozo v plahem sreu:
'Kje nevestica si Bara,
čaka venec te poročni,
kje nevestica si Bara,
čaka nate svetla svila,
čaka nate prstan droben,
biserni tvoj pajčolan'."

Tiha noč poljublja Baro,
in do zore joka Lacko.

Nerazvite možnosti Centralne Amerike

(From The Sun.)

Predlog predsednika Bertrand republike Honduras, naj šest centralno-ameriških republik, Guatemala, Honduras, Salvador, Nicaragua, Costarica in Panama preide v en sam narod in eno državo, ko bodo koncem tega leta razveljavljene vse pogodbe miru in prijateljstva, katere se je sklenilo leta 1907, ni nov, — kajti že dvakrat preje se je skušalo ustanoviti Združeno republiko centralne Amerike. —

Ta predlog pa je posebne zanimivosti za nas Amerikance v tem času radi naše neprecenljive posesti Panamskega prekopa in radi trgovine, katero pričakujemo v bodočnosti s centralno Ameriko.

Potom te koalicije bi se ustvarilo enega izmed najbolj čudovitih narodov sveta, ki je sorazmerno malo poznan, ki pa ima v svojih mejah skoro vsak naravni vir zmernih in tropičnih zemeljskih pasov. Glede naravne lepote pa je mogoče ni na svetu stvari, ki bi se mogla kosati s planinskimi pokrajinami centralne Amerike.

S trgovskega stališča je centralna Amerika dežela nepreračunljivih možnosti, kajti proizvedla bi naprimer lahko dosti trsnega sladkorja, da založi z njim celi svet.

Koruza, pšenica in kava uspevajo na isti način. Deželo pa se je že izza davnaj priznavalo kot središče za proizvajanje kakao, gumija in banan. V številnih množinah se tudi vzreja mule in domačo govedo.

V centralni Ameriki je nekako 25 sto milj železnic in cestnih železnic ter se je tekom zadnjih dveh let storilo veliko, da se premeri zemljo ter ustvari boljša komunikacijska sredstva. Kot se gradi železnice sedaj, ne bo poteklo dosti let, ko bo človek lahko sedel na vlak na Grand Central postaji v New Yorku ter stopil iz njega na severozapadni meji Paname.

Ni ga še bilo časa, ko bi bila predlagana zveza tako velike koristi za centralno Ameriko kot ravno v sedanjem času. Tudi pa še ni bilo časa, ko bi se vsled prejšnjega edinstva akcije ali postopanja pripravilo te dežele na tako popolen način za ustvaritev velikega latinsko-ameriškega naroda.

Centrlano ameriško vrhovno sodišče, kateremu so podrejene vsled medsebojnih pogodb vse države razven Paname, je vršilo svoj posel na uspešen in pošten način in v svojih sklepih je več kot enkrat povdarjalo identičnost interesov, ki obstaja glede posameznih držav.

Na zadovoljiv način je to sodišče tudi poravnalo invazijo v Salvador leta 1907 od strani ustašev iz Honduras kateri korak je na izdajalski način podpiral prejšnji predsednik Zelaya iz Nicarague, ki je pozneje pobegnil v Evropo s svojim bogatim plenom.

Če se bodo centralno-ameriške republike v resnici združile, je seveda popolnoma odvisno od tozadevnih narodov samih.

Niti ameriška vlada, niti ameriške korporacije in tudi ne ameriški državljani v centralni Ameriki ne bodo nasprotovali na najmanjši način uresničenju tega načrta.

V centralni Ameriki je veliko ljudi, ki so prepričani, da je preje ali pozneje taka koalicija neizogibna.

Nova republika bi imela več kot tri tisoč milj obrežne črte. Imela bi pet modernih pristanišč na atlantiški obali, dva pristanišča pa na pacifični obali, dočim tečejo železnice prav na pomole ter od strani došlih ladij.

Ozemlje bi presegalo ono Nemčije ter bi štelo napredujoče prebivalstvo več kot šest milijonov.

Dočim se je višje ležeče kraje, ki so hladni in kjer živi večina prebivalcev centralne Amerike, vedno priznavalo za zdrave, se priznava sedaj tudi, da ni ničesar nezdravega v podnebju nižje ležečih krajev.

Bolezni in kuge prvotnih dni je bilo treba pripisovati nezdravim razmeram, v katerih so živeli ljudje, ne pa — podnebju samemu in kot takemu.

Pred dvajsetimi leti je v Port Limon, Costarica, v enem letu umrlo osemdeset Amerikancev na rmeni mrzlici. Danes pa je ta bolezen popolnoma neznana v Port Limon in veliko Amerikancev v tem kraju mi je pripovedovalo, da se niso še nikdar počutili tako zdrave kot v Port Limon. —

Sanitacijo, slično kot se jo je vprizorilo v Panami, se je izvedlo po celi centralni Ameriki in sicer od strani vlad, občin in korporacij.

Dasiravno goveja živina iz Združenih držav ne uspeva posebno, je vendar razširjeno staro špansko pleme in domače krave tega plemena se ponavadi pari z importiranimi biki.

V nekaterih krajih Costarice in Nicarague se prodaja najboljše kose sveže govedine po štiri ali pet centov funt Radi karantinskih določb se ne izvaža nobene živali v Združene države ali vsaj jaz nisem slišal o tem ter ne mislim, da je najti v celi deželi kako hladilno napravo v izvozne svrhe. Treba bi bilo iti dalje južno, da se najde take naprave.

Kljub temu pa je najti razširna ozemlja, kjer najde govedo najboljšo pašo. — Mule uspevajo zelo dobro. Težkega telesa so, a ne tako visokega telesa kot naše ameriške, a lahko se reče, da bi bilo težko najti kje drugod na svetu bolj ustrajne živali. Vsaka teh mul napravi lahko 45 do 50 milj pota na dan in sicer po trdih, strmih gorskih potih in stezah.

Bombaž in riž uspevata zelo dobro. Ozemlja za pridobivanje trsnega sladkorja je v centralni Ameriki toliko, da bi se lahko s tem sladkorjem zakladalo tržišča celega sveta. —

Le majhen del centralne Amerike je obljuden.

Vsaka teh šestih centralno-ameriških dežel bi lahko vzdrževala veliko nadaljnih milijonov. Costarica, ena naj manjših teh republik, je skoro dvakrat tako velika kot Švica, a ima manj kot pol milijona prebivalcev.

S splošnim dviganjem, ki bi nastalo vsled koalicije republik, iz sistema skupnih davkov in skupne carine, iz združenja in razširjenja železnic, brzojava in telefona, bi nastalo prostora za nadaljne številne milijone.

Ko bo dovršena nepretrgana železniška zveza s Panamo, bo eno najkrasnejših potovanj na svetu ono med Mexico-Guatemala mejo ter Panamo.

Ježa enega ali dveh dni na hrbtu mule s katerekoli točke ob železnici bi privedla človeka na mesto najbolj očarljivih, dvije-lepih planinskih prizorov.

V El Salvator, kjer se je v zadnjih treh letih veliko gradilo železnice, ceste ter merilo svet, je pozorišče prav tako očarljivo kot v Guatemali.

Prvič v svoji zgodovini ima republika Salvador pomol iz konkreta in ob globoki vodi in sicer v La Union in tik ob pomolu se nahajajo velika skladišča, iz katerih vodi železniška proga prav na pomol in ob strani ladij.

COPYRIGHT HARRIS & EWING, WASH.

GENERAL W. C. GORGAS.

V Nicaragui bo tekla železnica iz Granade ob zapadni obali jezera Nicaragua. To jezero je največji bazin sveže, to je sladke vode med velikimi ameriškimi jezeri ter jezerom Titicaca.

Velikanski ognjenik Mombacho se dviga iz obali tega jezera. — Omotepec in drugi ognjeniki se dvigajo iz otokov tega jezera ter spominjajo na slavni ognjenik Toal v Laguna del Bay, v ozadju Manile na Filipinih.

Z jezera Nicaragua pa je videti velikanske gorske sklade Kordiljer v Costarici in njih glavno smer, ki se nadaljuje iztočno od jezera.

Kljub vsem opustošenjem bi se ne izplačalo za centralno Ameriko, da bi se iznebila svojih ognjenikov, če bi se mogla, kajti izbruhi teh ognjenikov so ustvarili najfinejšo zemljo za kavo in sladkor na svetu.

Ponavadi se pojavijo pred izbruhi ognjenikov svarilna znamenja in smrtni slučaji iz tega vzroka niso tako številni kot vsled avtomobilskih nezgod v New Yorku in okolici.

NEKAJ IZ SHEBOYGAN, WIS.

78 fantov je zapustilo mesto in se podalo v vojaško taborišče. Med njimi so sledeči rojaki: A. Staniš, Viljem Deskevič, Josip Hudales, Josip Makavič, John P. Novak, Josip Jakotič, Tomaž Vidolin in H. W. Krapnik.

Anton Blažič, star 23 let, je bil aretiran od okrajnega šerifa pod obtožbo, da je dezerter. Blažič je bil pri drugem kontingentu ter bi bil moral oditi v taborišče 22. septembra. Ko so se tedaj vpoklicani fantje zbrali za odhod, se je Blažiča pogrešalo in preiskava je dognala, da je izginil prejšnji večer. Sedaj se je izvedelo, da se je povrnil in da dela pri Reiss Coal Co., kjer je bil aretiran. Šerif je obvestil oblasti v Washingtonu, D. C., o njegovi aretaciji.

Zavezniške obljube Italiji.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 30. novembra. Kakor pravi neko petrograjsko poročilo na "Daily Mail" je boljševiška vlada obelodanila tajno pogodbo med Anglijo, Francijo, Rusijo in Italijo. Pogodba vsebuje pogoje, pod katerimi je Italija šla v vojno. Angleška, Francoska in Rusija so dovolile Italiji, da se polasti Trentina, južne Tirolske, Istre, Dalmacije, nekaterih otokov grškega otočja in ozemlja v Mali Aziji in Afriki.

Cenjene rojake v ruskem ujetništvu prosim, če kdo ve za mojega brata FRANCETA ZUPANČIČ. Kakor sem posnel iz "Glasa Naroda", je bil ujet na rumunski fronti in da je bil nadporočnik pri nekem strelskem jarku. Doma je iz Primskega pri Litiji na Dolenjskem. Če kdo ve za njegov naslov, ga vljudno prosim, naj mi ga naznani, za njegov trud mu bom poslal 2 dolarja; ako pa sam čita, naj mi piše na spodaj navedeni naslov, mogoče bi mu kaj pomagal. — Josep Zupančič, c/o Joseph Pike, Labor Camp Stop 14, Sheet V. Tube, Youngstown, O., U. S. America. (30-11—3-12)

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan	—.50
Domači zdravnik v hrvatskem jeziku, vezan	—.60
Hitri računar (nemško-angl.) vezan	—.50
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vez.	$1.00
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slov. slovar	$1.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem	—.35
Doli z orožjem	—.50
Mesija 2 zvezka	—.60
Odkritje Amerike	$1.00
Pegam in Lambergar	—.35
Pod Robom, Sl. Večernice	—.30
Postrežba bolnikom	—.50
Slov. novele in povesti	—.30
Socijalizem	—.15
Socijalna demokracija	—.10
Trtna uš in trtoreja	—.50
Umna živinoreja	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Trojka	—.50
Vojna na Balkanu 13 zvez.	$1.50
Zgodovina c. kr. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Življenje na avstrijskem dvoru ali smrt cesarjeviča Rudolfa	—.75

RAZGLEDNICE:

Newyorške, božične, velikonočne in novoletne komad po	—.05
ducat	—.25
Album mesta New York s krasnimi slikami	—.25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	—.15
Avstro-ogrski, veliki vezan	—.50
Celi svet mali	—.10
Celi svet veliki	—.25
Evrope vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo. Cal. itd. po	—.25
Združenih držav mali	—.10
Združenih držav veliki	—.25
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	$3.00

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

IZ HIBBING, MINN.

L. B. Arnold, predsednik Saint Louis County kluba, je imenoval delegate k lojalnemu shodu, ki se je vršil 16. in 17. nov. v St. Paulu in Minneapolisu. Med delegati sta se nahajala Jakob Stukelj iz Chisholma in Geo. L. Brozich, župan iz Ely.

Gabrijel Bunka, kateri je padel iz avtomobila ter bil nato povožen tako, da mu je zdrobilo obe nogi, je umrl v bolnišnici.

Rojake v ruskem ali italjanskem ujetništvu prosim, če kdo ve za mojega brata TITUSA GOLOB in prijatelja ANTONA POHARC. Doma sta iz Pečke, fara Makole pri Slovenski Bistrici na Štajerskem. Če kateri ve za nju naslov, naj mi ga blagovoli naznaniti, če pa sama čitata, naj se mi pa sama oglasita na ta naslov: Catharine Golob, sedaj omožena Doberšek, 399 Florida St., Milwaukee, Wis., U. S. America. (1-4—12)

Rojake v ruskem ali italjanskem ujetništvu prosim, če kdo ve za naslov mojih bratov LUDVIKA in FRANCETA GERDENC, doma iz Dolenjenga Kartelevega, fara Mirna peč na Dolenjskem. Ludvik je v ruskem ujetništvu od septembra tretje leto, France je bil pred enim letom na italjanski fronti. Prosim, če kdo kaj ve o mojih bratih, naj mi blagovoli naznaniti, za kar bom zelo hvaležen, ali naj se pa sama oglasita na ta naslov: Ignace Gerdenc, Box 47, Delmont, Pa., U. S. America. (1-4—12)

Rojake v srbskem ujetništvu prosim, če kdo kaj ve o mojem svaku ANTONU WOLFF. Doma je iz Žurg, okraj Kočevje, Dolenjsko. Leta 1915 je bil ujet na srbskem bojišču in potem sem čula o njem, da je bil odposlan v notranjost Srbije. Od onega časa ne vem nič o njem. Zato prosim cenjene rojake v ujetništvu, če kdo kaj ve o njegovem bivališču, da mi blagovoli javiti, za kar mu bom zelo hvaležna, ali naj se pa sam javi svoji svakinji: Mary Janesh, 406 E. 6th St., New York, N. Y., U. S. America. (3-5—12)

Veseli se godbe in petja najboljših umetnikov v svoji hiši.

Columbia Grafonola

and Columbia Records

Slovenska godba na Columbia rekordih.

Z veseljem naznanjamo svojim odjemalcem, da poje za naše rekorde splošno znano Slovensko pevsko društvo "Slavec" iz New Yorka.

Do sedaj je "Slavec" pel štiri najbolj zane in najboljše slovenske pesmi, ki bodo zelo ugajale rojakom.

Columbia Grafonola Price $30

Slovensko pevsko društvo "Slavec":

10 palcev 75 centov.

E 3492 (Zagorska. "Pa bom šu na planine".
("Kako bom ljubila?"

E 3493 ("Le semkaj k meni sedi".
("Odpiraj dekle kanarico".

Columbia Grafonola, Price $55

Naš mesečni cenik izpolnijo štirje popularni komadi za ples; igra jih naš priznani

Columbia orkester:

10 palcev 75 centov.

E 3473 (Bečka Krv. Valček.
(Na lepem plavem Dunavu. Valček.

E 3474 (Lepa Rumunjka. Valček.
(Hedvik. Polka.

Naprosite svojega trgovca, da vam pusti igrati te komade ter zahtevajte imenik slovenskih rekordov. Ako ga ne morete dobiti, pišite nam ponj.

Kadar kupuješ grafonole, glej na to varstveno znamko, ki ti jamči kakovost.

Naslov za brezplačni cenik:

Columbia Grafonola Price $85

Grafonole od $18 naprej.

Columbia Graphophone Company

International Record Department

102 West 38th Street New York

Pismo Lorda Lansdowne.

—ooo—

MARKIS IZ LANSDOWNE JE PISAL PISMO NA "DAILY TELEGRAPH", V KATEREM POZIVLJA ZAVEZNIKE, NAJ V SPLOŠNIH BESEDAH PONOVE SVOJE VOJNE CILJE V POSKUSU, DA SE PRIVEDE DO MIRU "ŠE PREDNO BO NADALJEVANJE VOJNE DOVEDLO DO UNIČENJA CIVILIZIRANEGA SVETA". — "DAILY CHRONICLE" PRAVI, DA JE NEOSNOVANA VEST, KI PRAVI, DA JE BILO PISANO PISMO Z VEDNOSTJO VLADE.

—ooo—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 30. novembra. Sporočilo Lorda Lansdowne je naslednje:

Nahajamo se v četrtem letu najbolj strašne vojne, kar jih je kedaj poznal svet, vojne, v kateri je glasom izjave Sir V. Robertsona mogoče šteti število ubitih le na milijone, dočim znaša število mož, dejanski nahajajočih se v vojni, skoro 24,000,000.

Ministri nam zopet in zopet izjavljajo, da zaman raziskujejo obzorje za znamenje trajnega miru in brez trajnega miru, — to čutimo vsi, — bi ostala naloga, katero smo si stavili, neizvršena.

Onim pa, ki zro z grozo na to zavlečenje vojne, onim, ki so prepričani, da bi brezsmiselno zavlečenje vojne pomenilo zločin, ki bi se le glede stopnje razlikoval od kriminalnega čina onih, ki so jo povzročili, onim se lahko oprosti, če tudi z bojaznijo raziskujejo obzorje v upu, da najdejo na njem svoja znamenja, da namreč niso izgledi povsem brezupni kot se domneva.

Ovire so v resnici strašno velike ter se nas stalno opominja na eno teh ovir.

Izvajajo z veliko silo, da se mi nismo obotavljali dati splošnega opisa svojih vojnih ciljev, da pa je sovražnik, dasiravno ponovno pozvan, odklonil določenje svojih vojnih ciljev ter se omejil na gibljive in očividno neodkritosrčne izjave glede pripravljenosti, da se pogaja z nami. Sili tega argumenta se ne more oporekati, vendar pa je v glavnem namenjen ta argument v dokaz, da smo še dalec od sporazuma glede teritorijalnih vprašanj, katera morajo priti na površje za uravnavo v zvezi z mirovnimi pogoji.

To pa niso na noben način edina vprašanja, ki se bodo pojavila ter je vredno razmišljanja, če ni mogoče najti še drugih vprašanj, ki so ravnotako važnosti prve vrste, pri katerih pa so izgledi za sporazum manj oddaljeni.

Naj preiščem eno ali dvoje teh vprašanj.

Zakaj — borimo? Da porazimo Nemčijo, to je gotovo. To pa ni cilj samosebi.

Hočemo doseči značilen poraz centralnih zaveznikov, ne iz gole osveteželjnosti, temveč v upanju da rešimo svet pred ponovitvijo nesreče, ki je zadela to generacijo.

Kaj pa je nato ono, kar hočemo, ko bo enkrat vojne konec? Ne poznam nobene bojše formule kot se je je več kot enkrat ob splošnem odobravanju poslužil Mr. Asquith v govorih, katere je imel od časa do časa.

Ponovno je povedal svojim poslušalcem, da vojujemo vojno v namenu, da dobimo popravo in varnost. Obe svari sta bistveni, a izmed obeh je varnost morda bolj neobhodno potrebna.

Potom poprave se brez dvoma lahko veliko izvrši, a največji napor, da se popravi razdejanja te vojne, mora ostati nepopolen ter ne more popraviti ostudne krivice, katero se je storilo človečanstvu.

Mogoče pa bo izvršiti par dodatkov k očividno neizogibni nepopolnosti poprave, če bo varnost, tako zasigurana, popolna.

Končati to vojno častno bi pomenilo velik uspeh. Preprečiti, da bi isto prokletstvo padlo tudi na naše otroke, bi bil še večji uspeh.

(Na tem mestu manjka dela brzojavke. Odstavek se očividno peča z vprašanjem, če se naj zanika Nemčiji "mesto med velikimi trgovskimi skupinami sveta).

Potek pariške konference kaže, da bi se ne smeli ustrašiti takega zanimanja če bi bili prisiljeni rabiti to orožje v samoobrambo. Dočim pa bi bil trgovski bojkot opravičljiv kot vojna odredba in dočim bi bila pretnja bojkota v slučaju, da bi se pokazala Nemčija kot nedostopna, opravičljiva pretnja, bi gotovo noben pameten človek ne želel uničiti trgovine centralnih zaveznikov, če bodo hoteli pripoznati vzdržanje miru ter nas ne skušali prisiliti v konflikt potom sovražnih kombinacij.

Trgovska vojna je manj strašna v svojih neposrednih resultatih kot pa vojna oboroženih sil, vendar ga bi bilo gotovo obžalovanja vredno, če bi se po treh ali štirih letih krvavega konflikta na bojem polju, — konflikta, ki je uničil velik del bogastva sveta ter stalno ohromil njega vire, — velike sile poslužile trgovskih sovražnosti, ki bi gotovo zavlekle ekonomsko okrepljenje prizadetih narodov.

Nihče ne dvomi o tem, d se bomo morali zavarovati sami sebe proti fiskalnemu sovraštvu drugih; da bomo morali preprečiti ponovitev razmer, vspričo katerih smo se ob izbruhu vojne našli v pomanjkanju bistvenih potrebščin, ker smo dovolili gotovim industrijam in gotovim virom dobave, da so prešli popolnoma pod kontrolo naših sovražnikov. Vse to pa seveda s pridržkom, da bo gotovo v našo korist, če se dovoli reki trgovine, v kolikor dovoljujejo to naši fiskalni interesi, teči močno in nemoteno v svojih naravnih strugah.

Ostane še vrašanje teritorijalnih zahtev. Najbolj avtoritativno izjavo ali ugotovitev glede teh je najti v zavezniški poslanici z dne 10. januarja 1917. To ugotovitev je treba očividno smatrati za širok obris želja zaveznikov. Kljub temu pa je komaj najti enega, ki je pripravljen izjaviti, da je oris popolen in da morda ne ob postalo potrebno premotriti ga vnovič.

Mr. Asquith je v svojem govoru v Liverpoolu v preteklem oktobru rabil naslednje besede:

Nihče ne ugotavlja, da bi bilo pravično ali primerno za to ali ono stran formulirati ultimatum, z vsemi posameznostmi, izčrpljiv, natančen, s klavzulami in podklavzulami, katerega naj bi se sprejelo dobesedno in do zadnje črke, odstavek za odstavkom, kot neobhodno potrebni otvorilni korak in pogoj za mir.

— Veliko je stvari, — je dostavil, — v svetovnem kofliktu kot je ta, katere je treba vsled potrebe prepustiti v razmotrivanje in pogajanje, v uravnanje in popravo v poznejšem času.

Brez dvoma je zelo važno ohraniti ta dobri nasvet v duhu. Nekatere naših prvotnih želja ali zahtev so ostale najbrž popolnoma nedosegljive; drugim bi se morda dalo sedaj manj važno mesto kot takrat, ko se jih je prvič spravilo na površje. Druge stvari zopet, posebno pa restavracija Belgije, pa ostanejo ter morajo vedno ostati na prvem mestu. Kadar pa pride do popolne preosnovitve ter preureditve zemljevida južno-iztočne Evrope, lahko prosimo za prekinjenje sodbe in razjasnenje, ki je mogoče le potom proste izmenjave nazorov med zavezniškimi silami. Vsa ta vprašanja se tikajo naših zaveznikov prav tako kot nas samih. Če bomo pa imeli zavezniški svet v namenu, da prilagodimo svojo strategijo v polju vedno menjajočim se razvojem vojne, se lahko domeva, da bodo tudi v zadevi mirovnih pogojev zavezniki premotrili in če bo treba tudi revidirali svoje teritorijalne zahteve.

Naj končam s pojasnilom, zakaj pripisujem toliko važnost tem razmislekom. Mi ne bomo izgubili te vojne, a nje podaljšanje bo pomenilo uničenje civiliziranega sveta in naložitev novega bremena na rame trpečega človeštva, poleg bremena, ki ga že teži. Varnost bo neizmerne koristi za svet, ki ima dosti življenjske sile, da se okoristi z njo. Kakšna pa bo vrednost blagoslova miru za narode, ki so tako izčrpani, da morejo komaj izteg niti roke, da primejo te blagoslove.

Po mojem mnenju, če se bo vojna končala v času, da se prepreči svetovno katastrofo, se bo ta vojna končala, ker bodo na obeh straneh narodi dežel, zapletenih v vojno spoznali, da je vojna že predolgo trajala.

Nobenega dvoma ne more biti da to razpoloženje že v veliki meri prevladuje v Nemčiji, Avstriji in Turčiji. Vzvišeno nad vsak dvom vemo, da je ekonomski pritisk v teh deželah veliko večji kot oni, kateremu smo izpostavljeni mi. Ministri nas informirajo v svojih govorih o stalnih naporih od strani centralnih sil, da se prikažejo z razpravljaji o miru. (Sir Edward Geddes v Mansion House dne 9 novembra).

Če ni taka govorica tako articulirana in tako precizna, da bi se mogla kraljeva vlada resno pečati z njo, je najti najbrž rešitev tega v dejstvu, prvič:

Da nemški despotizem ne trpi neodvisnega izražanja mnenja in drugič, da je nemška vlada in najbrž z uspehom napačno prestavila vojne cilje zaveznikov, o katerih se v Nemčiji domneva, da vsebujejo razdejanje Nemčije, določitev oblike vlade kot jo bodo določili zavezniki, nje razdejanje kot veliko trgovsko občino in nje izločenje od proste uporabe morja.

Veliko oživljenje in okrepljenje bi se gotovo dalo mirovni stranki v Nemčiji, če bi se razumelo:

1. Da ne želimo uničenje Nemčije kot velike sile.

2. Da ne skušamo naložiti nemškemu narodu katerekoli oblike vlade in drugačne kot si jo izbere on sam.

3. Da, razven kot postavno vojno odredbo, ne želimo zanikati Nemčiji mesta med velikimi trgovskimi občinami sveta.

4. Da smo pripravljeni, ko bo vojna končana, premotriti skupno z drugimi silami skupino mednarodnih vprašanj, kojih nekatera so najnovejšega izvora ter so zvezana z vprašanjem prostosti morja.

5. Da smo pripravljeni skleniti mednarodno pogodbo, potom katere bi se dajalo širokih prilik za uravnavo mednarodnih sporov z mirnimi sredstvi. Stojim pod utisom, da bi se lahko našlo avtoritete za večino teh predlogov v ministrskih govorih.

Ko sem pisal te vrste, se je pečal s točkami 1., 2. in 3. naš zunanji minister na javnem zborovanju, ki se je vršilo na čast grškega ministrskega predsednika Venizelosa v Mansion House. Vprašanja prostosti morja je bilo med onimi, katera so dvignili takoj v početku naši ameriški zavezniki Formula je dvostručna ter se je lahko razlaga na številne nasprotujoče si načine. Vsled tega dvomim, da bi se resno trdilo, da ni prostora za uspešno razpravo in za poskus, da se ustvari pogodbo kot je predlagana v sekciji pet. Mislim tudi, da je to skupno polje za vse vojskujoče se in najbrž tudi za nevtralne sile.

Ko bi se enkrat ustanovilo, da ni nikakih nepremostljivih težkoč na poti dogovora glede teh točk, bi oni, ki molijo, z večjim upanjem lahko motrili politično obzorje, dasiravno si komaj drznem v te trenutku pričakovati, da nam bo novo leto prineslo trajen in časten mir.

Slovenske vesti.

Milwaukee, Wis.

Dne 13. nov. je umrl rojak Fr. Klavžar v starosti 40 let vsled srčne bolezni. Pokojnik je bil rodom iz okolice Kozjega na Spod. Štajerskem. Njegova žena je umrla 25. sept. Trije otroci od 8 do 17 let so postali naenkrat sirote brez staršev. Zapušča tudi dva brata; enega v Clevelandu, O., in enega v Pittsburgu, Kans., s katerim se že nista videla celih 32 let.

Zbolela je zelo nevarno soproga Louis Barbariča. Prepeljali so jo v Hanover bolnišnico. Vzrok je prehlajenje.

Klicani so bili v Strie Samovo službo in slovo vzeli od naselbine sledeči fantje: Lovrenc Perko, Blaž Dobnik, John Ivančič, Mike Podjavoršek, Martin Sem. Frank Udovič, Frank Potočar in Math. Kaiser. V kratkem bodo odšli še sledeči: Vincenc Jelnikar, John Skrbiš, Joe Čandek, Martin Novak, Ant. Turk in Mike Ermene. Naselbina jim je priredila za slovo banket v Harmonie dvorani, katerega se je vdeležilo mnogo rojakov, da jim izkažejo zadnjo čast pred odhodom.

Nikolaj Sep se je namenil poročiti s 34letno Barbaro Barašević ovo, toda čez poroko je naredilo sodišče velik križ. Nikolaj je namreč bil obdolžen, da se ni registriral ter je vsled tega nehote priromal na sodišče. Nikolaj je trdil, da je star že 32 let, redar in tajni agent pa sta pričala, da sta videla Sepov potni list s Hrvatskega, po katerem je Sep star šele 30 let. Obsojen je bil na osem mesecev v poboljševalnico.

Eveleth, Minn.

John Šatka, ki je s pivno steklenico ubil James Miles-a v saloonu, je bil sedaj popolnoma oproščen, ker se je izkazalo, da je [illegible]

Testament.

—ooo—

Povest. — Spisal **Janko Kersnik.**

—ooo—

"Jaz sem tudi čul, da se v zidanih ne rede", je dejal Brnot.

"Ne vem — pa kaj tudi; poizkusiti se mora", je menil Miklavž in z levico, katero je tiščal v žepu, rožljal po srebrnjakih, da se je čulo.

Prišli so do hlevnih vrat, katera je Topolščak odprl naglo na stežaj ter potem razkazoval svojo živino, govedino in teleta ter v podnjem koncu konje in dvoje žrebet, ki sta stali v posebnih, z leskami obitih hlevcih. Tudi na drugo stran širokega dvorišča je vedel družbo, v lepo urejeni vrtič, pod košato, že z uzorečim saddjem napolnjeno drevje; spodaj pod bregom pa je stala lepa, zidana sušilnica. Vse je bilo videti v dobrem redu in Brnot je le prikimoval z glavo, Brnotovka pa tudi ni več oporekala tej ali oni nameri, katero je izustil gostoljubni Topolščak.

Edina Metka je molčala. A kdo se je brigal zanjo!

"Ali gremo malo po polju?" je vprašal ženin.

"Vroče je", je menila Brnotovka.

"Kaj boste hodili", je pristavila Urša, "saj je pozneje še čas, sedaj si malo odpočijte!"

Vsa družba se vrne proti hiši.

Sedaj stoprv je Miklavž prvič ogovoril svojo nevesto.

"Ti bo-li povšeči?"

Na prvi hip ni odgovorila.

"Veliko je!" je dejala potem poluglasno in ne da bi se ozrla v ženina.

"Pa se zmaguje!" je pristavil Miklavž.

Odidejo takoj v gorenjo sobo, kjer je bila miza že popolnoma pripravljena za obed. Miklavž je, ne po kmetski navadi — saj se je imel sam za pol gospoda — uredil hitro sedeže, ukazoval Urši in deklci, ki sta nosili jedi, in Tomažu, ki je prinašal vino. Vse se je moralo naglo vršiti, ne da bi čakali po pol ure med posameznimi vrstami jedil. Brnotu ni bilo prav povšeči, pač pa njegovi ženi, kateri se je zdelo to nekako gosposko, a nihče ni storil opazke.

Končno se je družba prav oveselila. Moža sta se pri vinu razgovarjala o letini, kupčiji, prometu, živini in celo o železnici, o kateri pa nobeden ni imel prijaznih misli; Brnotovka in Urša, ki je bila tudi prisedla k mizi, pa sta razpravljali domače dogodke. Tudi o tujem gospodu, ki je tu umrl, je bilo mnogo razgovora.

Metka je izginila iz sobe, ne da bi bil kdo zapazil. Šla je iz hiše mimo radovedne dekle, ki ni vedela, bi-li prihodnji gospodinji rekla "ti" ali "vi", ter krenila proti vrtu, kjer se je ob njegovi severni strani raztezal visok, gosto zasajen gabrov plot. Tam, skoro sredi brega se je širil v prostorno senčnato lopo, kjer je popotna gospoda, čakaje, da se okrepčajo konji, rada posedala ali obedovala. Danes ni bilo nikogar.

Metka je sedla na klop, v tem ji je omahnila glava na mizo in dekle je zajokalo tiho in bridko. Revše je bilo neznosno nesrečno, pa mehka narav in vsa njena vzgoja ji nista mogla dati poguma, upreti se trdovratno tej možitvi. Klanjala se je očetovemu povelju kakor neizogibni usodi, in tudi njen ljubimec, šepavi Gotard, ni imel dozdaj poguma, odkriti roditeljem njune razmere. Opravljala sta doma svoj posel kakor sicer, ali govorila sta malo med seboj, samo ponoči pri oknu, z drugimi pa, kolikor je bilo najnujnejše. Mati Brnotovka je dejala, da je to navada vseh nevest, da je bila tudi ona taka. Gotarda pa je stari samo malo osorno pogledal, ko na vprašanje, je-li živina opravljena, ni bilo naglega odgovora. O ženitvi se je govorilo kakor o drugem važnem podjetju, je-li zadovoljna ali ne, ni bilo besede. Tako je potekal dan za dnevom. Ko so se namenili v Ljubljano, je ukazal Brnot Gotardu, naj se pelje ž njimi: ta je molčal, in ko so zjutraj zgodaj sedali na voz, mi bilo Gotarda nikjer; stari je klical nekoliko časa po hlevu in skednju, a naposled je nejevoljno sedel na voz in pognal konja.

"Naj pa doma ostane!" je godrnjal glasno.

Potem Gotarda nihče več ne omenjal.

Deklica je dolgo slonela ob mizi; bolesti, ki jo je tešila, je trpelo duška, in jok, ta bridki jok [illegible] zahreščal težak korak po peščeni stezi; šele, ko je nekdo postal pred njo, je privzdignila glavo. Tomaž Omahne je bil ter začudeno gledal mlado objokano nevesto. Dekla ga je bila poslala na vrt po pelin — stari Brnot je koncem obeda jako čislal vršiček pelina v vinu — in mimo lope grede je zapazil Metko.

"Nisem-li videl že tega obraza?"

To vprašanje se je vsililo Tomažu. Metko je poznal že dolgo, ali to lice, katero je sedaj videl pred seboj, to ni bilo Metkino, ne — to je bilo drugo; — a kdaj ga je že videl — kdaj —? Potegnil je s svojo žuljavo roko preko oči, ali ni vedel, kaj bi dejal.

"Gori te čakajo", je zinil potem naglo, vedoč, da se laže, ter odšel proti hiši.

Metka ni mogla hitro za njim; vstala pa je počasi.

Doli po cesti pod vrtom je pridrdral dvovprežen koleselj in se vstavil na Topolščakovem dvorišču. Izstopita dva gospoda.

Metka sedaj celo ni hotela gori v hišo.

Miklavž pa je takoj čul zopet ropot voza pod oknom ter hitel gledat.

"Aj, naš sodnik!" je vzkliknil proti Bernotu. "Kaj pa ta hoče?"

Hitel je po stopnicah gospodoma naproti.

Tudi Urša je šla za njim. Brnotova pa sta radovedno stopila k oknu.

V tem je Topolščak pripeljal oba gospoda, sodnika in njegovega pisarja, v sobo ter jima uslužno ponujal sedežev in vina.

"Le počasi, le počasi, gospod Topolščak!" je sopihal sodnik, debel, sivobradat mož, oblastnega obraza, iz katerega je molel velik in malo rdečkast nos. "Najprej to, kar je treba, uradne reči, potem šele se okrepčamo. Kaj pa imate? Imate-li rakov? Izvrstne rake ste imeli včasih!"

"Imamo, imamo!" je hitel Miklavž.

"Torej — rake, pa le veliko soli v krop! In jesih, je-li hud?"

"O, da, da, pravi vinski jesih!"

"Rakom ni nikdar dovolj soli in nikdar prehud jesih, to vam pravim, gospod Topolščak! Pa najprej uradne reči!"

Miklavž je hotel povprašati, kaj ima gospod sodnik uradnega pri njem, a oni v tem ugleda Brnota ter ga pozdravi. Služboval je že več let v tem kraju in poznal skorovs e ljudi.

"Kaj pa praznujete danes?" je povprašal sodnik veselo.

"Na ogledih smo, na ogledih!"

In potem so razložili drugi svojo namero.

"Saj pridemo še doli k vam, gospod sodnik! Vi morate še dovoliti, saj ste najvišji varuh; — dekle je rejenka, tržaška rejenka!" je dejal Brnot.

"Tako, tako! No, le pridite, pa krstnega lista ne pozabite, bomo naredili, bomo! Rakom pa malo česna, gospod Topolščak; ne pozabite — pa svež mora biti, sicer me bo zgaga pekla! Sedaj pa uradno!"

"I, kaj pa je vendar?" je hitel Miklavž, ki ni mogel prej vriniti vprašanja.

"Pri vas je umrl nekov Tržačan — ne-li, gospod Topolščak? Zapečatilo se je, kar je pripeljal s seboj. Izvedeli smo tudi, kdo je bil in odkod; njegov brat živi v Ljubljani in ta se je priglasil za dediča. Sedaj moramo pregledati to, kar smo pri vas zapečatili — saj je zapečateno, naš kancelist je pečatil, ali ne? — No — in ceniti moramo, kar je imel, in pogledati, ni-li pustil kaj pisanega, kaj testamenta! Ali je kaj pustil?"

"Jaz ne vem", je dejal Topolščak, a vse se je treslo v njem; toda znal se je zatajevati.

"Pokažite torej tiste reči! Vi ste sami priseženi zvedenec in — no, to je dobro, Brnot tudi; treba ni drugega — hitro opravimo; posebnega itak ne bo. Pa čujte, gospod Topolščak, rakom nikar kumina ne pridevati, jaz ga ne maram. Samo česna — pa malo, in še enkrat: svež, mlad mora biti!"

Zapovedi o rakih je čula samo Urša, ki je pazno poslušala med vrati. Sodnik s pisarjem, Brnot in Miklavž so šli v drugo stran po ozkem hodniku, kjer je gospodar odprl sobo, v kateri je ležal in umrl oni tujec. Njegova oblačila in [illegible] be spravljena, zaboj pa s sodnim pečatom zapečaten.

Pisar odpre zaboj in potem so počasi iz kovčegov vlekli obleko in drugo drobnjav. Tudi denarja so našli — bankovce, zlate in srebrnjake. Sodnik je vse vestno zabeleževal.

Bili so že skoro gotovi, ko je jel sodnik zmajevati z glavo.

"Čudno, čudno; — pa iščite vendar po žepih, da-li ni kaj notri. Tisti brat rajnika iz Ljubljane je govoril o testamentu, toda ni ga nikjer; morda tiči v kaki suknji."

A vse iskanje je bilo zaman.

Miklavž je stal ob strani ter ugibal. Nihče drugih se ni zmenil zanj.

"Če ni, pa ni — meni nič mari!" reče sodnik. "Sedaj sklenemo zapisnik. Vedel sem, da bomo kmalu gotovi! Pa bogat je bil ta mož, bogat!"

"Bogat?" vpraša Brnot. "Odkod pa je bil?"

"Iz Primorja. Velika posestva ima; no, brat se bo veselil! Mi pa tudi, sedaj ko smo gotovi — da bodo le rakci dobri! Miklavž, gospod Miklavž, vi ste odgovorni!"

Ta se je počasi približal. Bil je še vedno negotov, kaj mu je storiti. Ako sedaj pokaže testament, kako lahko mu izmuzne Metka: po poroki bi ne bilo več nevarnosti. Toda — ko bi bilo potem zamujeno?

Pravna stran Miklavžu ni bila toliko znana. Moral je povprašati.

"Kaj pa, če se testament pozneje najde?"

Rekel je to navidezno malomarno, ko je zapiral zaboj.

"Oh, potem so pa sitnosti, silne sitnosti — pravda je gotova. — oh, bolje je vse pustiti, vam pravim!" je besedoval debeli sodnik. "Oh, to niso prijetne reči!"

"Ste-li sklenili zapisnik?"

Pri zadnjih besedah se je obrnil k pisarju.

Miklavž pa je bil s svojim sklepom gotov.

"Brnotovo besedo imam", je dejal sam pri sebi, "on je ne bo snedel! Torej —"

"Potrpite, gospod sodnik", je rekel Topolščak glasno, "še eno suknjo imam tam v svoji sobi; ta Tržačan jo je slekel, ko je legel v postelj. Pogledal je nisem, morda je v nji kaj pisanega."

"Dobro, prinesite jo! Pa saj tudi tam ne bo ničesar; škoda, da čakamo! Toda prinesite, prinesite!"

Sodnik je bil malo nejevoljen.

Topolščak pa je stopil urno ven čez hodnik v podstrešje. Odmaknil je v kotu, kamor je bil onkrat skril tujčev testament, prazni zaboj, privzdignil ploščo opeke in izvlekel zapečateno suknjo. [illegible] otrkaval prah raz njo, toda v žep ni segel.

V sobo prišedši jo je dal sodniku. Ta jo je skrbno preobrnil, potem pa potipal žepe od zunaj in ker ni nikjer čutil ničesar, segel v vsakega posamič.

"Nič! Tudi tu ni ničesar!" dé potem in vrže suknjo na bližnji stol.

"Ničesar!" zakriči Miklavž, da se zdajci vsi ozro vanj.

Zgrabil je suknjo in krčevito stiskal žepe in podlogo.

"Nič, nič!" je ponovil nehote in še enkrat preobrnil suknjo.

Drugi so strmeli.

"Kaj vam je, gospod Topolščak?" je vprašal plaho debeli sodnik; vsiljevala se mu je slutnja, da je Miklavž zblaznel.

"Oh — vrag vedi; — da ni nič!" je dejal ta, težko premagujoč razburjenost. "Mislil sem res — ker ste tako govorili — pa nič ni, nič!"

V tem je vrgel suknjo na zaboj.

"Raki so gotovi, gospod sodnik!" se oglasi Urša med vrati.

"Dobro, dobro, sedaj le pojdimo! Stojte, da denarjev ne pozabim! Saj vem, da se nisem zastonj vozil sem gori. Alo, sedaj pa rakce, rakce! Ali znate, kako se raki jedo?"

Z zadnjimi besedami se je obrnil k pisarju, ki je stopal z Brnotom vred počasi za njim po hodniku.

Topolščak je ostal v sobi, zaprl duri, vzdignil še enkrat tujčevo suknjo ter jo pretipal in preobrnil.

"Nič, nič! Kdo je ukral — kdo mi je ukral?" je sikal med zobmi.

Kmalu popoldne so odhajali Brnotovi. Slovo ni bilo gorko; Brnot je bil sicer malo vinjen in gostobeseden, Miklavž pa ni govoril veliko. Tomaž je vpregel konja in ga držal za brzdi ves čas, ko so oni sedali na voz; nihče ni opazil, kako zlobno-zadovoljen smehljaj se mu je kazal na ustnih, ko ga je Topolščak osorno opozoril, naj se urno suče.

(Dalje prihodnjič).

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnin Neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida Colo

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa

NADZORNIKI:

JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOCHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo ozirali.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Trgovske vesti.

Ceni se, da bo brazilski pridelek kave glede obsega presegal pridelke prejšnjih let. Ker se bodo pojavile težkoče glede odvažanja te kave v roke evropskih kupcev, se domneva, da bodo cene te kave zelo nizke.

* * *

Mestne oblasti v Glasgow nameravajo porabiti star papir za izdelovanje papirja slabejše vrste. Pri nabiranju papirja bodo pomagale trgovske hiše, šole in tudi privatniki. S pobiranjem odpadkov bo dobilo mesto na leto $50,000.

Jan Marija Plojhar.

Češki spisal Julij Zeyer.

(Nadaljevanje).

Kavalkada je krenila na okrog, samo ena dama z gospodom, ki jo je spremljal, se je ustavila; presenečena je vzkriknila in tako močno je pritegnila svojega konja z vajeti, da se je plemenita žival visoko vzpela na zadnjih nogah in preplašila konja, ki je na njem sedel Jan Marija.

Gospod Plojhar je smrtno prebledel; ona jahalka je bila gospa Dragopulos. Njen konj je tedaj obstal miren dva koraka pred njim; gledala mu je naravnost v obraz; njen usmev je bil uljuden in miloben.

"Ah, vi!" je rekla zaupno, prijateljski in blagonaklonjeno ter kazala prijetno presenečenje.

Jan Marija se je izpametoval snel klobuk ter formalno in hladno pozdravil. Na videz je bil miren toda v žilah je čutil mraz.

"Je to nevrjetno, kje se ljudje srečavajo", je rekla gospa Dragopulos. "Tukaj v tej puščavi!" In nasmehovala se je kar najprijljudneje in tako nedolžno! Njiju konja sta stala sedaj skoraj drug poleg drugega.

Jan Marija je lahko primerjal dami. Kako sta bili obe krasni, toda kako različne krasote! No malo mu je ugajalo takšno preudarjenje in le skozi meglo sta se mu risali njiju postavi proti sivemu nebosklonu.

"Sir George Berkley", je rekla gospa Dragopulos, obrnivši se k mlademu kakor Apolon krasnemu možu, s katerim je jezdila, "seznajam vas z nekdanjim prijateljem na grških otokih —". In kažoč na Jana Marijo, je malce izkaženo izgovorila njegov priimek. Potem je pristavila s sladkim, nedolžnim smehljajem, zroč na Katarino: — "To je gotovo vaša sestra? Srečna bom, ako me ž njo seznanite."

"Motite se", je odvrnil tako tiho, da ga je bilo komaj slišati."

"Torej sestrična?" je vprašala, še nedolžneje se smejoč in z glasom, iz katerega je zvenela ironija.

"Gospica di Soranesi", je odgovoril kratko in jeze se je tresel. Potem je z naglasom, ki je razodeval zgolj sovraštvo, imenoval gospo Katarini.

Deklica se je nahajala kakor v sanjah, slutila je, da se godi tu nekaj važnega, pa za trdno ni vedela, kaj.

"Zelo me veseli, da se seznanim z vami", je sladko čebljala Pelagija. "Sva že stara prijatelja z gospodom Plojharjem, z vašim — oh ne, pozabila sem, da vam ni nič. Niste njegova sestra in ne —" Pomolčala je ter se ozrla naokrog. "Najbrž da ste izgubili svojega služabnika?" je vprašala. "Blodila tako samotna po puščavi, kakor Pavel in Virginija. Kakšna zavidna idila!"

Katarinin obraz je izpreletela slaba rdečica. Naposled je razumela, da jo je hotela ta krasna dama razžaliti. Zakaj? To se je zgodilo zaradi njega. Oh, to je bolelo! Zaradi njega! Svojila si je torej nekakšno pravico do njega? Jan Marija je smrtno prebledel.

"Da", je rekel, "gospica di Soranesi je bila na poti s svojega doma, ki je nedaleč odtod, na poset v Isole Farnese; poslala je svojega služabnika zaradi pozabljene malenkosti nazaj in mi je dovolila, ko sem se bil tukaj tako nenadno sešel ž njo, kakor sedaj z vami, da bi jo spremil do Isole Farnese."

Katarina je presenečena gledala nanj.

"Zakaj laže?" si je mislila. — "Saj ne ravnam nepošteno, če grem ž njim na izlet."

Gospa Dragopulos pa se je glasovito smejala njegovi izmišljavi o služabniku ter slučajnem sestanku in je vzkliknila:

"Kako milobno to pripovedujete! Privilegij pesnikov. Vi delate gotovo še verze in bajke, nadejam se?" In tako nedolžna se je videla! —

Njegovi prsti so se stiskali tako krčevito, da je prelomil bič, ki se je nevede igral ž njim.

Sir George se je obrnil h Katarini, dvignivši uljudno klobuk.

"Kontesa", je izpregovoril, — "ni dolgo tega, kar sem imel čast, da sem se z vami srečal; zgodilo se je to v domu markize Paoline Valmarine. Odpustite, da vas nisem precej spoznal."

"O, sedaj se spominjam", je odvrnila Katarina. "Ali ste od tedaj videli doma Pavlino?"

Jan Marija in Katarina sta bila temu Angležu hvaležna, da je prekinil oni neprijetni razgovor.

"Jahava nekaj časa z vama. — Tudi midva sva namenjena k Isoli Farnees', je rekla Pelagija in vsi štirje so jezdili v eni vrsti dalje.

"Zakaj niste prišli k meni, kakor ste obljubili?" je vprašala Pelagija gospoda Plojharja. Potem se je okrenila h Katarini. "Nestanoviten je ta vaš prijatelj. Da ni tega lova na lisice, na katerega me je pregovoril Sir George, bi bila že davno zapustila Rim. Niti "z Bogom" bi si ne bila rekla z gospodom Plojharjem. Takšna prijatelja, kakor sva midva bila! Nekakršna sva sedaj!" Povrnila se je k Janu Mariji. "Kako ste pri poslednjem posetu sanjarili o tem našem prijateljtsvu!" je kliknila "Ali veste, da se jezi moj mož, ker naju sedaj tako zanemarjate? Saj nisva slutila, da imate prijetnejšo družbo."

Posmejalo se je Katarini in obenem ji je priletel blisk preziranja in sovraštva iz oči.

Katarina je razumela ta pogled in se ga je bala, a molčala je in povesila oči.

Sir George ji je razkladal zelo obširno in temeljito, kako se love lisice, in trdno je bil prepričan, da ga goreče posluša.

Gospa Dragopulos je osmuknila svojega konja z bičem ter začebljala ruski:

"Poslušajte me!" Nagloma je bila za pet korakov spredaj.

Sir George in Katarina sta jezdila skupaj za njima.

"Ali je to vaša ljubica?" — je vprašala, ozrši se na Katarino in govoreč neprenehoma ruski.

"Čujte", je rekel škripajoč z zobmi, "bolje bo za vas in zame, ako me ne spravite v skrajno blaznost. Ena žaljiva beseda proti njej, katere ime — ah, oskrumba je za to deklico, da govorim z vami o njej." In stisnil je pest.

Molčala je trenotek. Potem je pogledala nanj.

"Od mene se ne boj prizora" je rekla in ga merila s prezirnim pogledom. "Zadnjič si me razžalil. Ne, užalil si samo mojo gizdavost. Odpuščam ti. Sploh pa že več nisem mislila ne o tebi, ne o tisti razžalitvi. Pa povej, zakaj nisi prišel?"

"Ker me je groza vas in onih, ki so vam podobni. Ker te sovražim, ker te preklinjam", je sikal Jan Marija.

"Ker se me je bala tvoja čednost in tvoja zvestoba?" je rekla s hladno ironijo. "Nu, končno je i to neradovoljen poklon. In moja gizdavost je lahko zadovoljna. V eno tvojih takozvanih čednosti verujem in jo v nekem smislu cenim: menim tvojo odkritost. Vse druge so smešne in zelo nestanovitne. — Torej bom tudi jaz odkrita — in potem se ločiva."

Po kratkem premolku je nadaljevala:

"Pred vsem torej vedi, kar itak davno veš, da moja ljubezen do tebe nikdar ni bila več, nikdar ni bila kaj drugega nego kaprica. Res, ona prva na Krfu ni bila brez nekega vrtinca v čustvu. Toda tisti plamen nedavno gledišču, ki ti je tako zmešal glavo — tisti je bil samo bolen naval. Zdel si se mi tako bolan. Polastila se me je neka strašljiva želja — ljubiti mrtveca."

Jan Marija je zatrepetal.

"Tem bolje za vas, ako sem vam bil ničla", je mračno rekel. — "Torej — ločiva se!"

"Še ne. Še ti moram povedati, da ljubim tega krasnega človka, ki jezdi za menoj za tudi on me ljubi, kakor mož morda še nikdar in ljubil žene. Za mano pride v Neapol jin ž njim se popeljem na oni ladji, kamor sem te zvala v trenotku slabosti. Prav si storil, da nisi prišel drugi dan na moje vabilo — trpko bi se varal."

"Nisem ljubosumen, vam in njemu želim sreče", je odvrnil.

"Veljalo bi me eno besedo, in ustrelil bi te", je nadaljevala Pelagija, sladko se smejoč.

"Morda bi mu bil hvaležen", je vzdihnil Jan Marija. "Sploh se pa ne bojim."

(Dalje prihodnjič).

Viljem se mora pogajati.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, Rusija, 30. nov. — Zunanji minister boljševikov Leon Trocki je danes rekel v Smolnem zavodu, kjer je glavni stan boljševikov, da je bil cesar Viljem prisiljen sprejeti zastopnike vrhovnega poveljnika Krylenka in se ž njimi pogajati, kar pomeni, da je ruska revolucija postavila svojo peto na lastninske razrede Evrope.

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK

Gianni Caproni, iznajditelj velikega laškega zrakoplova.

Značilna izjava v prilog tobaku.

Značilen argument je pred kratkim izšel v italijanskem tedniku "Lo stomaco", kateri list je posvečen razpravam glede hrane in prehranjevanja. Argument je značilen prevsem raditega, ker je delo nekadilca ter avtoritete glede dijete. Vsled teka je prost vsakega predsodka ter je pisan v odgovor na javno vprašanje, v odgovor na splošno javno razpravo, če je kajenpe škodljivo ali ne.

Pisec je zbral mnenja ljudi, ki so vsi usposobljeni za razsodbo, — mnenja zdravniških in vojaških avtoritet, publicistov in članov vladnih departmentov. Tako se je celo vprašanje glede učinkovanja kajenja na zdravje prerešetalo skozi in skozi ter se zmlelo v mlinih kritike. To je gotovo zelo praktičen in človeški študij in to prav posebno v sedanjih časih.

Vojna se vsepovsod združuje z divjo propagando, da se očisti življenje vojaka. Idealistični reformatorji skušajo na vse načine ostrašiti ne le vojaka, temveč tudi civilista v splošnem ter ga spraviti v okrilje abstinence iz zgolj higijenskih ozirov.

Glede kajenja pa izjavljajo najbolj občutljivi ljudje, da je to preveč vsakdanji dogodek v našem družabnem življenju, da bi mogel izzvati resno kritiko.

Pisatelj članka, Giuseppe Amalfi stavi tukaj slučaje za tobak in slučaje proti tobaku. Navada je govoriti slabo o kajenjú. To se dela sedaj ter se je delalo od nekdaj. Kljub temu pa kadi večina možkih in tudi precej žensk. Mogoče ni bilo še nikdar na svetu tako splošnega in priljubljenega sredstva razveseljevanja. Sega v vse mase, prav do najrevnejših slojev naroda ter obsega vsako stopnjo izobrazbe in bogastva, nevednosti in revščine. Nekateri imenujejo kajenje slabo navado, a ta navada je splošno razširjena.

Ni pa najti el tisoče ljudi, ki kadijo od časa do časa za inspiracijo, temveč tudi milijone takih, ki so redni in navdušeni pristaši nikotina. Vsled tega je bedasto trditi, da je kajenje škodljivo. Slabi učinek tobaka ni pripisovati kaki stvari, ki se nahaja v zelišču, temveč edinole v dejstvu, da je veliko dečkov in možkih s nežnim ustrojem, ki imajo navado, da pretiravajo kajenje.

Dobrodelnega upliva tobaka ne razumejo oni, ki izjavljajo o njem, da je strup. To ni strup, razven v smislu kot sta čaj ali kakao strupa. To je medicinska snov v velikih dozah, kajti ona vzbuja tek ter pomaga prebavi. V gotovih slučajih zmanjšajo velike doze tobaka tek. V slučaju vojne pa je veliko kajenje koristno, kajti s tem se zmanjšuje tek vojakov ter varčuje s hrano.

Izkušnja z zračnimi napadi ter bombami kaže, da ima kajenje v vojni še drug pomen. Tobak pomirja živce in sicer dober tobak ter pospešuje delovanje živcev in duha.

Vsled tega je neprimerno označevati kajenje kot slabo navado. — Pri nekaterih ljudeh ima že sama beseda "navada" slab pomen in človeka, ki ima tako navado, se vnaprej obsoja. Navade pa so ponavadi posebnosti dispozicije dotičnega, katere se skriva pred očmi drugih. Kajenje pa je javno in očividno.

Malo je najti ljudi, ki skušajo skriti dejstvo, da kadijo. V tem oziru se kajenje v veliki meri razlikuje od pitja ter je v splošnem nekako zdravilo proti drugim slabim navadam. Izmed navad pa se lahko vpraša, katera je boljša za vsakega posameznega: pitje ali kajenje? Razven kajenja je težko najti pot, po kateri bi bilo mogoče ugoditi tisočim okusov in dispozicij v vseh položajih življenja. Iz tega sledi, da je navada, kateri lahko sledi vsak, ki se nahaja v posesti svojih peterih čutov, najboljša, da se jo splošno sprejme.

Nemška zvijača.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Laški glavni stan v severni Italiji, 29. novembra. — Nemci so razposlali sledeče pozive v laškem jeziku:

"Italjani, prekoračili smo obrambo Piave. Vaša obramba je brez pomena.

Pustite nas iti dalje brez prelivanja krvi.

V treh dneh bomo v Vičenci."

Laški vojaki pa so odgovorili v nemškem jeziku:

"Nikdar ne bodete šli skozi."

Čehi in Italija.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 30. novembra. — V ogrski poslanski zborniei je bila danes vlada interpelirana zaradi postopanja nekaterih čeških vojakov, ki so malo pred avstrijsko-nemško ofenzivo v gorenji Italiji informirali Italjane o stališču 18. divizije, h kateri so pripadali Čehi. Trdijo, da se nahaja sedež češke zarote v Pragi.

Minister deželne brambe je rekel, da se more pričeti s preiskavo te obdolžitve še-le tedaj, ko se obtoženi vrnejo iz laškega ujetništva.

Kerenski aretiran?

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 3, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Haparanda, Finsko, 30. nov. — Neka brzojavka iz Petrograda poroča, da je bil Kerenski v Vladimiru aretiran.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Zaštapaj, poglej, poslušaj!

Kam si namenjen?

Saj veš kam, tam, kjer je popolna zmaga, tam bom dobil domače klobase in krače s kislim zeljem; tam dobim gotovo tudi prijatelja.

Na svidenje!

John Balkovec Hotel
5400 BUTLER STREET,
Pittsburgh, Pa.

NOVE SLOVENSKE
Columbia plošče
za mesec oktober, poje Slov. pevsko društvo iz New Yorka.

E 3492	(Zagorska (Kako bom 'jubila	75c
E 3493	(Odpiraj dekle kamrico (Le semkaj k meni sedi	75c
	Fina češka godba za ples:	
E 1640	(Jubilejski Sokolski marš (Marš Sokola drugi	75c
E 1128	(Suassen una polka (Krasni dijaški valček	75c
E 548	(Glasni Predu marš (Sousedska mazurka	75c

To so rekordi z petjem in godbo, ter Vas stane vseh pet $3.75 ter poštnina 25c., skupno $4.00.

Imam vse v zalogi in jih odpošljem prvi dan vsakemu kdor pošlje svoto $4.00.

Na naročilo brez denarja se ne pošlje blaga. Naročite te rekorde pri vašem rojaku:

IVAN PAJK,
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

KRASNA PONUDBA.

Doctor Sloan slavni Specialist X-žarkov nudi svojo službo vsem bolnikom in s tem da priliko vsem onim, ki so bili neuspešno zdravljeni od drugih zdravnikov in potrošili velike svote denarja ne da bi dosegli kake uspehe.

Ne plačajte za neuspešno zdravljenje.

Moj urad ima vse moderne priprave za popolno preiskavo in zdravljenje vseh dolgotrajnih bolezni. Moj namen in en sam obisk vas bo prepričal. Ne čakajte svojega zdravnika, da vas pusti in pošlje k meni, pridite sami, je ozdraviti vsakega bolnika

POSEBNO NAZNANILO.

Jaz hočem Vaše zaupanje, jaz hočem, da se z Vami pomenim o vseh težavah v vašem lastnem jeziku. Zapomnite, da jaz nisem navaden zdravnik, ampak specialist z več let skušnje v zdravljenju bolezni kot je Vaša, take, ki so drugi opustili, čimdalje ste bili bolni in čimbolj komplicirana je Vaša bolezen, tembolje volim, ker jaz želim storiti, kar so drugi poskusili, pa niso mogli storiti. Jaz nečem niti centa vašega težko zasluženega denarja, dokler Vam ne pokažem kaj znam narediti. Ni Vam potrebno izgubiti delavni čas in zdravljenje je prijetno brez vsakih bolečin; torej različno od vseh drugih. Jaz imam čudovite stroje za zdravljenje vsakovrstnih bolezni in čudili se boste. Ako me obiščete, Vas bom osebno zdravil z namenom, da vas ozdravim v najkrajšem času. Moja popolna preiskava z rabljenjem X-žarkov bo pokazala pravo bolezen če so drugi le mislili, pridite k meni in dokazal bom. Ne odlašajte, ampak pridite takoj, ker nazadnje boste le prišli, zakaj ne zdaj?

Vabim za preiskavo in nasvete zastonj.

Govori se vaš jezik. **PROF. DOCTOR SLOAN** ŠPECIALIST 408 SIXTH AVENUE

Naprosti Kaufman Bazar prodajalni PITTSBURGH, PA.

Uradne ure: dnevno od 9. zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 9.30 samo do 1. popoldne.

Važno za vsakega.

KADAR želite izvediti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev ali znancev,

KADAR želite prodati posestvo, farmo, lote, hišo, pohištvo, trgovino itd.

KADAR želite objaviti krst, ženitve, žalostinko itd.

KADAR želite dobiti delavce ali pomoč v gospodinjstvu itd.

KADAR želite dobiti delo za sebe ali svojega prijatelja ali znanca,

KADAR želite objaviti društvena naznanila,

RABITE VSELEJ "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasici v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"GLAS NARODA" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"GLAS NARODA" je razposlan na leto v štirih in pol miljona (4,500.000) iztisih in je torej najboljše sredstvo za oglaševanje.

CENE SO SLEDEČE:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane	$1.00
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane	$1.00
Enkratno iskanje delavcev stane	$1.00
Enkratno iskanje dela stane	$0.30
Enkratna objava ženitne ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane	$1.00
Enkratno društveno naznanilo stane	$0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglasih.

Naročilom je poslati vselej tudi denar.

NASLOVITE NA: "GLAS NARODA"

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Rojaki, vpoštevajte naše geslo, da ne sprejmemo oglasov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike pred raznimi sleparji, katerih je vsepovsod dovolj.

Rojakom svetujemo, kadar kaj kupujejo ali pa naročajo, da se prepričajo če je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj ga ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri naročilih po pošti.

SLOVENSKO

podp. društvo — **svete Barbare**

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHAR, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647 Forest City, Pa.
Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomožni blagajnik in zaupnik: ANT. HOCHEVAR, RFD. No. 2 box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik poror. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, N. Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St. Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakazmic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da je samore napako popraviti.

Gospodična Kara

Roman iz pariškega življenja.

Hector Malot. — Za Glas Naroda J. T.

12 (Nadaljevanje).

— Da, vaša beseda mi popolnoma zadostuje, gospod. — Jaz bom čakal jutri zvečer do šestih.

Carban je položil svojo vizitko na mizo, priklonil se je ter potem odšel.

Leon je začel premišljevati.

Ravnokar je bil namreč nekaj obljubil, česar mu ne bo tako lahko izpolniti. — Na vsak način mora dobiti denar. — Toda kje?

K sreči mu je prišla Kara na pomoč.

Ona je namreč poznala nekega starega oderuha, Rouspineaua po imenu, kateri je bogatim ljudem posojal denar na zelo visoke obresti.

Rouspineau je Leona zelo prijazno sprejel.

— Seveda vam lahko posodim to svoto, gospod Haupois — je rekel.

— Koliko obresti boste zahtevali?

— Samo šest odstotkov. — Pri vas ne morem izgubiti denarja.

Kmalo sta se sporazumela.

Leon je napravil pobotnico za 60,000 frankov in dobil 50,000 frankov v roko.

Rouspineau je skrivaj plačal Kari 2000 frankov, ker mu je pribavila tako dobrega in bogtega odjemalca.

Leon je plačal Carbanu dolg, dvanajst tisoč frankov je pridržal zase, ostalo je pa podaril svoji ljubici.

Čitatelj se je gotovo že prepričal, da Leon še ni znal plavati.

V Haupoisovo hišo je zahajal Byasson, star človek, in največji Haupoisov prijatelj.

Ves Pariz je govoril o razmerju med Leonom in Karo, in Byasson je prinesel to novico tudi Leonovemu očetu.

— Ali poznate to damo? — ga je vprašal stari Haupois.

— Kara ji pravijo. — Sicer pa ne vem nič natančnega.

— Nikar mi ne prikrivajte, dragi Byasson — je rekel starec. — Meni se zdi, da je fant prav napravil, ker si je izbral ljubico. — Pri vsem tem bo že vsaj pozabil na Madelajno.

— Meni se pa zdi, da ni v tem čisto nič dobrega. — Jaz sem žalosten, ker je padel Leon tej ženski v roko.

— Tako? Tako? — Kdo pa je ta Kara?

— Saj sem vam že povedal, da ne vem o nji ničesar več kot ve ves Pariz. — Najbrže mora biti tudi Leon natančno poučen, kakšne vrste je ta lahkoživka.

Zatem mu je začel pripovedovati, koliko ljubimcev je imela in koliko jih je že spravila na kant.

Haupois je napeto poslušal svojega prijatelja, pa mu ni niti v glavo padlo, da bi se smejal.

— Ali je bogata?

— Prej ga je imela denar, zdaj pa ne vrjamem, da bi ga imela.

— To pa res ni tako kot sem si mislil — je mrmral starec sam seboj.

— Svarim vas, da nikar ne bodite veseli, ker se je Leon zaljubil v Karo. — V tej ljubezni ne bo pozabil na Madelajno. — Moj Bog, če bi bila ta deklica tukaj, bi bilo vse dobro. — Edino ona bi ga lahko rešila.

— Ah, kaj! — se je razjezil starec. — Prav ji je, ker me ni hotela poslušati. — Sicer pa Leon še ni izgubljen. — Kara bo gotovo zahtevala od njega denar. — Če mu za nekaj časa odtegnem vse dohodke, ji ne bo mogel ničesar dati. — V tem slučaju bo prav hitro pozabil nanj.

— Pomislite, dragi prijatelj, da je v Parizu vse polno oderuhov, ki z največjim veseljem posojajo sinovom premožnih družin denar.

— Je že res, je že res. — No, jaz bom pri prvi priliki govoril z Leonom.

Ta pogovor se je vršil nekega dopoldneva, in stari Haupois je sklenil takoj po kosilu vprašati svojega sina, kaj je s to zadevo.

Toda Leona ni bilo h kosilu in tudi k večerji ne.

Starega je to zelo jezilo. — In ko ga je po preteku nekaj dni zopet videl, ga je komaj pogledal.

Nekega večera je rekla gospa Haupois gospodu Byassonu:

— Dragi prijatelj, meni se zdi, da ne bo zadobila ta Kara nad Leonom večje moči kot jo je imela Madelajna. — Mi smo mu zapovedali, naj se odpove Madelajni, pa se ji je odpovedal. — In če mu rečemo, naj se odpove Kari, nas bo ubogal. — Ne bojte se, prijatelj, jaz ga predobro poznam.

— Upam, da bo res tako, draga prijateljica.

— Kaj upati? — Ni treba nič upati. — Tako bo kot jaz pravim. — Leon sicer ni posebno prebrisan trgovec, toda kljub temu se pretaka po njegovih žilah naša kri. — Res je, da nam ne pomaga pri kupčiji, prepričana sem pa, da nam ne bo zapravljal.

— Da, prav imaš — je pripomnil gospod Haupois. — Prej če se iznori, boljše bo zanj. — Prebrisana ženska mu bo že izbila iz glave vso sentimentalnost.

Vredno se nam zdi pripomniti, da je ravno v tem trenotku sedel Leon poleg Kare na zofi.

Ona se ga je tesno oklenila, tako da je čutil skozi njeno tanko obleko toploto njenega telesa, in začela šepetati:

— Vrjemi mi, Leon, da te ljubim. — Vem, ljudje so ti pravili, da sem pohlepna. — Prosim te, ne vrjemi. — Od tebe ne bom sprejela niti beliča več. — Ker te nisem hotela razžaliti, ti nisem branila plačati Carbanu. — Ne boj se, nikoli več te nebom vprašala za denar. Jaz imam precej vrednostnih listin, ki mi popolnoma zadostujejo za celo življenje.

— Oh, Kara, moja draga Kara, svet te ne pozna. — Jaz bi žrtvoval vse svoje premoženje, če bi....

— Ne govori več o tem. — Tudi če bi zdaj prostovoljno in z veseljem daješ, sem prepričana, da boš pozneje govoril: — Samo za moj denar ji je bilo. — Moj denar je ljubila, ne pa mene. — Ko se bova ločila, hočem živeti v prijetni zavesti, da sem te ljubila, tebe samega, ne pa tvojega denarja.

Ta pogovor je zaključilo strastno poljubovanje.

Osmo poglavje.

VEDNO MANJ SREDSTEV.

Ko je Leon opazil, kako malo sebična je Kara, je amevno, da ji ni mogel odreči nobene prošnje.

Kara je zahtevala od njega, da naj ji posveti večino svojega prostega časa.

Jasno je, da mu je ta ponudba zelo ugajala. On je bil čez ušesa zaljubljen v njo in se je pri svoji ljubici najboljše počutil.

In Leon je bil res skoraj neprestano pri nji. Prišel je že zgodaj zjutraj ter ostal do pozne noči. Vozil se je žnjo na izprehode, hodila sta v gledališča in na druge zabave.

Leon je bil slednjič ponosen, ker je ves svet občudoval njegovo krasno ljubico.

Kara ga je prosila, naj bo pri nji, vedno, kadar mu dopušča čas, razen dveh dni v tednu.

— Zakaj? — Zakaj ta izjema?

Poleg silne ljubezni se je začela v njegovem srcu vzbujati ljubosumnost. — Na vsak način bi bil rad izvedel, zakaj hoče biti Kara sama vsako nedeljo in vsakega sedemnajstega dne v mesecu.

Ko jo je nekoč vprašal, se je nasmehnila in vzkliknila:

— Ti si ljubosumen, kaj ne? — Le priznaj, da si. — Če si ljubosumen, je boljše, da se takoj ločiva. — Razumi dobro: — Jaz ti prisegam, da te ne varam. — Drugačne izjave ti pa ne morem podati. — Vedi tudi, da jaz nikakor ne morem trpeti ljubosumnosti.

Leon je molčal, sam pri sebi je pa sklenil, da mora na vsak naočin izvedeti, kam zahaja oziroma kaj dela Kara ob nedeljah in vsakega sedemnajstega dne v mesecu.

Slučaj mu je prišel na pomoč.

Bilo je sedemnajstega dne vmesecu, ko se je Leon odravil proti pokopališču.

V veliki daljavi je opazil neko črno oblečeno žensko, ki je bila silno podobna Kari. — Klečala je pred nekim grobom ter ga venčala s cvetlicami. — Obrnila se je tako, da ji je videl polovico obraza.

Da, bila je Kara!

(Dalje prihodnjič).

ZENITNA PONUDBA.

Želim se seznaniti z dekletom ali vdovo v starosti od 30 do 40 let. Na denar ne gledam. Jaz sem vdovec, soproga je bila rojena Čelinja in sem star 42 let. Oglasite se na:

J. Pohleven,
Box 24, Breezy Hill,
Mulberry, Kans.

Rada bi izvedela za svojo prijateljico ANO ŠERCAR, podomače Bajtkina iz Žurg, okraj Kočevje na Dolenjskem. Kot mlada je služila na Kočevski Reki in tam se je omožila, po možu pa ne vem imena. Pred tremi leti sta bila pri meni na 341 E. 9. St., New York, zdaj se nahajata nekje v Brooklynu. Zato prosim cenjene rojake v Brooklynu, ako kdo ve kaj o njej, da mi naznani, za kar mu bom zelo hvaležna, ali naj se pa sama oglasi. — Mary Bukovec, 406 E. 6. St., New York, N. Y.

Pozor, rojaki v ujetništvu! Iščem svoje tri brate JANEZA, PETRA in FRANCA URBAS. Doma so iz Jarš pri Domžalah. Janez je v ujetništvu na Ruskem, v Lipovki, Saratovska gubernija. Od tu je poslal zadnjič pred letom pismo in pozneje ne vem nič o njem. Druga dva brata sta bila na italjanski fronti. Kdor izmed rojakov kaj ve o njih, naj mi poroča, ali naj se pa sami oglasijo svoji sestri: Mary Urbas, sedaj omožena Judež, 63 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y., U. S. America.
(3-11—12)

SVARILO.

Varujte se tičice MARIČKE ZADRAVEC, rojene Prosenik v Središču na Sp. Štajerskem. Tu na Iselin, Pa., je prenotila nekega moža za svoto $325. Zato, rojaki širom Amerike, čuvajte se, da še koga ne bo na tak način pripravila ob težko prislužene denarje.

Antonia Gracar,
Box 45, McIntyre, Pa.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v griu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 9. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9. zjutraj do 2. popoldne.

S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko!

Zdravim samo moške osebe.

POSEBNA PONUDBA SAMO ZA ŠTIRI TEDNE, DVA DOLARJA NA TEDEN.

DR. ROSENTHAL,

SPECIALIST,

622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal specijalist že čez 20 let. Ako imate kako bolezen ali vsateregakoli vzroka, bolno kri, ste nervozni, bolan želodec, ledica, jetra, mehur, revmatizem, mazulje ali kakorkoli drugo bolezen, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi.

Dr. Rosenthal zdravi z najboljšimi zdravili, ki jih dobi iz Evrope, Indije, Kitajske, Julne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On šteje zdraviti le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Uradne ure vsakdan od 9. zjutraj do 8. popoldne. Ob nedeljah od 10. zjutraj do 2. popoldne.

Iščem JOŽEFA ŠKUFCA, podomače Blekov iz Malega Črnela, fara Zatična. Pred sedetimi leti se je nahajal v Clevelandu, O. Če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, naj ga mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Anton Glavan, Box 522, South Fork, Pa. (1-4—12)

Iščem prijatelja VALENTINA FEIFER. Leta 1907 sva bila skupaj v St. Louisu, Mo., na South Broadway. Prosim cenj. rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se mi sam javi. — Vincent Hofbauer, R. F. D. No. 4, Box 48, Girard, Kansas. (1-4—12)

Rojake v srbskem ali ruskem ujetništvu prosim, da mi kaj poročajo o mojem bratu LUDVIKU SMEREKAR. Kdor mi bo kaj poročal, mu bom pošiljal "Glas Naroda" za 4 mesece. — J. Smerekar, Box 273, Claridge, Pa., U. S. America.
(30-11—3-12)

Dr. LORENZ.

Jaz sem edini slovensko govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. V nedeljo od 10 dop. do 2. popol.

DR. LORENZ,
specialist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na ulico,
Pittsburgh, Pa.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravo vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršne kdo zahteva, brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

POZOR ROJAKI

Najuspešnejše mazilo za lasne lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6tih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in ne boče odpadali in osivel. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurja očesa, ozebline v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj.

Krasni šepni KOLEDAR za leto 1917 zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Coloradi naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko, posebno še, ker ima onkvarjeno levo roko.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

IŠČEM DELAVCE

za rezati lokse in delati drva. Plača od 1000 čevljev $1.70 in od kvorta $1.90. Gozd v ravnini na farmah. Dober delavec zasluži od pet do šest dolarjev na dan. Tudi se lahko pečlati dva moža skupaj. Vprašajte za pojasnila pri:

Karl Košmerl,
Box 112, Java Village, N. Y.
(1-3—12)

Iščem prijatelja JIM DEJANOVIĆA, Hrvata iz Bosne, in JOE ČAKOVINA ČEMLJAKA, doma iz Postojne na Kranjskem. Leta 1914 smo delali skupaj v Norwich, Pa. Prosim cenjene prijatelje, da mi naznanijo njiju naslov, ali naj se pa sama oglasita. Delata v gozdu v West Virginiji. Jaz sem sedaj pri vojakih. Moj naslov je: Thomas Dejanović, Co. L, 151. Infantry, Camp Shelby, Miss.
(1-4—12)

Rojake v ruskem ujetništvu prosim, če kdo ve za naslov mojih dveh sinov ANDREJA in ANTONA KRŽIŠNIK; doma sta iz Železnikov št. 2 nad Škofjo Loko. Nadalje bi tudi rad izvedel za naslov brata JANEZA KRŽIŠNIK, doma iz vasi Suša, občina Selca nad Škofjo Loko. Pred več leti se je nahajal v Kropi na Gorenjskem. L. 1915 je bil na soški fronti pri topničarjih in pozneje pa nič ne vem o njem. Obenem pa prosim tudi, če kdo ve za moje bratrance, ki se pišejo KRŽIŠNIK in ŠTIBEL, doma tudi iz občine Selca. Kdor mi naznani za katerega izmed teh, mu bom zelo hvaležen. — Andrew Kržišnik, 128 Burlington Avenue, La Grange, Ill., U. S. America.
(19-11—6-12)

Cenjene rojake v ruskem ujetništvu prosim, če kdo ve za naslov mojega brata MIHAELA VODE. Enkrat sem čul, da se nahaja nekje v Turkestanu. Onega, ki kaj ve o njem, prosim, da mi poroča, za kar bom zelo hvaležen, ali naj se mi pa sam javi. — Joseph Vode, Box 243, Eveleth, Minn., U. S. America. (30-11—3-12)

Cenjene rojake v ruskem in italjanskem ujetništvu prosim, če kateri izmed vas ve o mojih dveh bratih LEOPOLDU in JOSIPU PEČNIK. Doma sta iz Žužemberka na Dolenjskem. Če kdo ve kaj poročati mi o njih, se vam že vnaprej zahvaljujem, ali pa če sama bereta ta oglas, naj se javita svoji sestri, ker bi jako rada izvedela o njih kaj, kje se nahajata, če sta še med živimi. — Mrs. Johanna Košiček, 14712 Hale Ave., Cleveland, Ohio, U. S. America.
(30-11—3-12)

SLOVENCI

v Pittsburghu, Pa., in okolici!

Vsi oni, ki dobe od vojnih oblasti posebne knjižice, da točno odgovore na stavljena vprašanja in ne vedo, kako izpolniti, se zamorejo obrniti na mene in jaz jim bom to napravil. Vsak mora priti osebno. Čez dan sem v svojem uradu od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer. 117 Blakewell Building, vogal Diamand in Grant St.; zvečer od 7. do 9. ure zvečer pa lahko pridete v moje stanovanje: 702 Cedar Av., North Side, Pittsburgh (Allegheny). Jamčim za točno delo.

Kosto Unkovich, javni notar,
117 Blakewell Bldg.,
Cor. Diamond & Grant Sts.,
(22-11—10-12) Pittsburgh, Pa.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljatve, s številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prejkomogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrdka Frank Sakser.

Bachnik Frank No. 329639	Jankovic Mihael 330395	Pintar No. 330843
Bartol J. No. 330733	Kastelic John No. 44708	Rauch Math. No. 260622
Bear Dan No. 260638	Kobi John No. 260628	Resman Frank No. 44296
Beljan Ana No. 319997	Kovač Frank No. 260641	Samide Frank No. 330721
Besens May Miss No. 330062	Kožel Louis No. 323307	Sinčič John No. 330762
Bobič Vajo No. 260583	Lenaršič Josip No. 44555	Španičel Rozi No. 328894
Božičković Djuro No. 260581	Meden John No. 331014	Sparmblek Joe No. 330661
Braun Mary No. 260643	Merkun Anton No. 331355	Starčevič Johan No. 331070
Dolar Valentin No. 330086	Mikolich John No. 323252.	Tehler Anna No. 328896
Fonda Joe No. 326808	Oswald Luise No. 260632	Turk Charles No. 330351
Grgurič Blaž No. 260573	Oswald Joe No. 260621	Turk Ivan No. 260647
Gubert Giuseppe No. 323085		Turk Jernej No. 329741

MODERNO UREJENA

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.